

**ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА**

ВІСНИК

**ГЛУХІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА**

СЕРІЯ: ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Випуск 26

Глухів – 2014

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

ББК 74.58

В – 53

B 53 Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University **Bulletin**: scientific papers collection. Vol. 26/ Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University; editorial board: O.I.Kurok (editor-in-chief) [and others]. – Hlukhiv: O.Dovzhenko HNPU, 2014. – 55 p. (Series: Pedagogical Sciences; Vol. 26)

Scientific papers collection contains articles on the theory of education and teaching, methods and technologies of education, professional education, history of education, social education, education abroad as well as the results of experimental work in the educational establishments etc.

Published materials can be used by scientists, school teachers and higher educational establishments teachers and students.

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

ББК 74.58

Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University **Bulletin**: scientific papers collection. Vol. 26/ Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University; editorial board: O.I.Kurok (editor-in-chief) [and others]. – Hlukhiv: O.Dovzhenko HNPU, 2014. – 55 p. (Series: Pedagogical Sciences; Vol. 26)

Scientific papers collection contains articles on the theory of education and teaching, methods and technologies of education, professional education, history of education, social education, education abroad as well as the results of experimental work in the educational establishments etc.

Published materials can be used by scientists, school teachers and higher educational establishments teachers and students.

УДС: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

ЛБС 74.58

Registering certificate KB №17291-6061HP of November 18, 2010, issued by Ministry of Justice of Ukraine

According to the order of of Ministry of Education and Science of Ukraine of July 4, 2014 # 793 (Appendix # 8) scientific papers collection “Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University Bulletin” was included into the List of professional editions where it is possible to publish the results of scientific investigations for gaining the scientific degrees of Candidate (Doctor) in the field “Pedagogical Sciences”.

Editorial board:

The editor-in-chief: Kurok Oleksandr Ivanovych., Historical sciences doctor, Professor – Rector of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Associate editor: Zinchenko Volodymyr Pavlovych, Pedagogical sciences candidate, Assistant professor – Scientific work and international relations vice-rector of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Secretary: Holjavko Iryna Viktorivna, Philological sciences candidate – Senior teacher of the humanitarian education and teaching technologies department of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

The members of Editorial board:

Bader Valentyna Ivanivna – Pedagogical Sciences Doctor, Professor, Vice rector on scientific work of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Biryuk Lyudmyla Yakivna - Pedagogical Sciences Doctor, Assistant professor, the head of the Pedagogics and Psychology of primary education department of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Vashulenko Mykola Samiylovych – actual member of NAPS, Pedagogical Sciences Doctor, Professor, the head of the primary education and methodics department of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Vilchkovsky Eduard Stanislavovych – Pedagogical Sciences Doctor, Professor of sporting and tourist activity department of Lesia Ukrainka Volyn' National University;

Zahorodnia Ludmyla Petrivna – Pedagogical sciences candidate, assistant professor, the head of the pre-school education and psychology department of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Vilsh Iolanta – habilitated doctor, Professor of Maria Skladovska-Kurie Warsaw university (Republic of Poland), foreign member of National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine;

Zhdanyuk Bartolomiy- Doctor of Politology, Adjunkt-professor of Political Sciences Institute of Warsaw university (Republic of Poland);

Kalish Valentyna Antonivna – Pedagogical sciences candidate, assistant professor, the head of the general linguistics and Ukrainian philology department of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Kuznetsova Halyna Petrivna – Pedagogical sciences candidate, assistant professor, vice-rector of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Kurok Vira Panasivna – Pedagogical sciences candidate, Professor, the head of the engineering science department of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Mischyk Lyudmyla Ivanivna – Pedagogical sciences doctor, Professor, the head of the general and social education and psychology department of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Novykov Anatoliy Oleksandrovych – Philological sciences doctor, Professor, the head of the Ukrainian and Foreign literature department of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Nosko Mykola Oleksiyovych - Pedagogical Sciences Doctor, Professor, Rector of Taras Shevchenko Chernigiv National Pedagogical University;

Romanov Oleksiy Olesiyovych- Pedagogical Sciences Doctor, Professor, the Head of the Pedagogics and Pedagogical Sciences Department of Sergey Yesenin Ryazan State University (Russia);

Rudyshyn Sergiy Dmytrovych - Pedagogical Sciences Doctor, Professor, the Head of the Natural Sciences Pedagogics and Methodics Department of Olexander Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Semenoh Olena Mykolayivna - Pedagogical Sciences Doctor, Professor, senior researcher Department of Theory and History Pedagogical Mastery Institute of Pedagogics and Adult Education NAPS of Ukraine;

Sobko Valentyna Oleksiyivna - Pedagogical Sciences Candidate, Assistant professor of Primary Education Pedagogics and Methodics Department of Olexander Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University;

Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University (protocol number 3 dated from november 26, 2014).

Editorial office address: Olexander Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University, Kyivo-Moskovska Str., 24, Hlukhiv, Sumy Region, 41400

E-mail: vgnpu@mail.ua ; <http://visn.ped.gnpu.edu.ua>tel. (05444) 2-33-06

The Department of Research and International Relations, tel. / Fax (05444) 2-34-74

©Olexander Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University,
2014

**OLEKSANDR DOVZHENKO HLUKHIV
NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY**

**INFORMATIONAL
BULLETIN
OF
OLEKSANDR DOVZHENKO
HLUKHIV NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY**

Series: Pedagogical Sciences

Issue 26

Hlukhiv – 2014

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

ББК 74.58

В – 53

В 53 **Вісник** Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка : зб. наук. праць. Вип. 26 / Глухівський НПУ ім. О.Довженка; редкол.: О. І. Курок (відп. ред.) [та ін.]. – Глухів : РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2014. – 55 с. – (Серія: Педагогічні науки; вип. 26).

Збірник наукових праць містить статті з питань теорії педагогіки, дидактики, методики і технології навчання, виховання, професійної освіти, історії педагогіки та освіти, соціальної педагогіки, зарубіжної педагогіки, з питань експериментальної роботи в навчальних закладах тощо.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, вихователів, учителів, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

ББК 74.58

Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University **Bulletin**: scientific papers collection. Vol. 26/ Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University; editorial board: O.I.Kurok (editor-in-chief) [and others]. – Hlukhiv: O.Dovzhenko HNPU, 2014. – 55 p. (Series: Pedagogical Sciences; Vol. 26)

Scientific papers collection contains articles on the theory of education and teaching, methods and technologies of education, professional education, history of education, social education, education abroad as well as the results of experimental work in the educational establishments etc.

Published materials can be used by scientists, school teachers and higher educational establishments teachers and students.

UDS: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

LBS 74.58

Ресстраційне свідоцтво КВ №17291-6061ПР від 18.11.2010 р., видане Міністерством юстиції України

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 4 липня 2014 року № 793 (додаток № 8) збірник наукових праць "Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка" внесено до Переліку фахових видань, в якому можуть публікуватися результати наукових досліджень на здобуття наукових ступенів кандидата (доктора) наук у галузі "Педагогічні науки".

Редакційна колегія:

Головний редактор: доктор історичних наук, кандидат педагогічних наук, професор **Курок Олександр Іванович** – ректор Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Заступник головного редактора: кандидат педагогічних наук, доцент **Зінченко Володимир Павлович** – проректор із наукової роботи та міжнародних зв'язків Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Секретар: кандидат філологічних наук **Холяво Ірина Вікторівна** – доцент кафедри культури української мови, стилістики та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Члени редколегії:

Бадер Валентина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Бірюк Людмила Яківна – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки і психології початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Вашуленко Микола Самійлович – дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і методики початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Вільчковський Едуард Станіславович – доктор педагогічних наук, професор кафедри спортивно-масової та туристичної роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Вільш Юланга – доктор хабілітований, професор Варшавського Університету ім. Марії Складовської – Кюрі (Республіка Польща), іноземний член НАПН України;

Жданюк Бартоломій – доктор політології, ад'юнкт-професор Інституту політичних наук Варшавського університету (Республіка Польща);

Загородня Людмила Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету дошкільної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Каліш Валентина Антонівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри загального мовознавства та української філології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Кузнецова Галина Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, перший проректор Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Курок Віра Панасівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики технологічної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Міщик Людмила Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Новиков Анатолій Олександрович – доктор філологічних наук, професор кафедри української, зарубіжної літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Носко Микола Олексійович – доктор педагогічних наук, професор, ректор Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка;

Романов Олексій Олексійович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і педагогічної освіти Рязанського державного університету імені С. О. Єсеніна (Росія);

Рудишин Сергій Дмитрович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики викладання природничих дисциплін Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Семенов Олена Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України;

Собко Валентина Олексівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Затверджено до друку та рекомендовано до розміщення на веб-сайті університету вченою радою Глухівського НПУ ім. О. Довженка (протокол № 3 від 26 листопада 2014 р.).

Адреса редакції: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, вул. Києво-Московська, 24, м. Глухів, Сумська область, 41400 E-mail: vgnpri@mail.ua. На веб-сторінці видання розміщені статті англійською мовою. Офіційний сайт збірника: <http://visn.pednpri.edu.ua> тел. (05444) 2-33-06 відділ наукової роботи та міжнародних зв'язків; тел/факс (05444) 2-34-74

© Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, 2014

© Автори статей

PSYCHOLOGICAL GROUNDS OF FORMING INTENDING PRIMARY SCHOOL TEACHERS COMMUNICATIVE COMPETENCE

The article deals with the psychological basis of the intending primary school teachers' communicative competence forming, among which there are communication process and its components.

Key words: communicative competence, an intending primary school teacher, communicative process components.

Л. Я. Бірюк

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті розглянуто психологічні основи формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкової школи, зокрема комунікативний процес та його компоненти.

Ключові слова: комунікативна компетентність, майбутній учитель початкової школи, компоненти комунікативного процесу.

The activity serves as a universal basis, an overall understanding of a personality that covers all substructures of psychological and individual dimension of a personality. Therefore we can assume that the capacity developing for activities in the learning process in general is the basis of an identity forming. The eminent psychologist H. Kostyuk analyzing psychological and individual properties points out such structural components of activity as motivation, knowledge, action means etc.

Considering communication as a psychological category, we interpret it as an activity and the term of communicative activity is a synonym of communication for us. Despite the variety of approaches to the interpretation of the phenomena of communication psychologists are unanimous according to the opinion about the inseparable link between communication and activity. The basis of the understanding of communication training we put the concept of action developed by O. M. Leontyev. The founders of the communication theory consider speech activity as a form of human activity in general, along with labor, game, and informative activity. Transition from objective to subjective perfect image takes place in activity.

The researchers of communication theory and communicative linguistics determine communicative process as the exchange of information between individuals or their groups whose purpose is accurate and complete assimilation of the messages containing certain information.

In this process, the following basic elements interact: the sender (sender) is a person who generates ideas or collects and transmits information; message is information encoded with symbols; feedback. During the information exchange a sender and a receiver overcome several interrelated stages of communicative process (idea conception, coding and channel selection of information, transmission, decoding of information), which have the task of creating a message and using the channel for its transmission in such a way that both sides equally understand the original idea.

From a psychological point of view, any activity is structured in a certain way.

1. *Motive* is a reason or a stimulus to activity inception.

2. *Purpose* is a conscious understanding of the result that should be achieved during the activity.

3. *The subject of communication* is another person, a partner in dialogue that serves as a subject (parents, a friend, a teacher, a doctor, etc.).

4. Activity is in the form of acts. *Communication act* is a unit of communication activity, the whole act addressed to another person and aimed at her (him) as to its object. It is identified two major categories of communication acts: initiative acts and response acts.

5. *Means of communication*: expressive and facial, subject and acting, speech communication means. Three categories of communication means are listed in the order in which they appear in ontogeny; they constitute the basic communication operations in the primary school years.

6. *Result* (communications products) may be physical, spiritual, and psychological. A person enters into communicative activities to achieve certain result. Communication product is a result of material and spiritual nature, created as a result of communication. We can refer there primarily that overall result, which we mentioned in the definition of communication, and relationships and the image of himself (herself) and other persons which are the dialogue participants.

Psychological communication products are various. But researchers often call two of them. They are human relationships with other people and the image of himself (herself), which appears as a result of communication activity with others. Material result of the process of communication products developing is a discourse / text.

Literature

1. Абрамович С. Д. Мовленнєва комунікація : підручник / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 472 с.

2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. – К. : Видавничий центр «Академия», 2004. – 344 с.

3. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні : підручник / Н. Ю. Бутенко. – К. : КНЕУ 2004. – 383 с.

4. Гудзик И. Ф. Компетентностно ориентированное обучение русскому языку в начальных классах (в школах с украинским языком обучения) / И. Ф. Гудзик. – Чернівці : Видавничий дім «Букрек», 2007. – 496 с.

5. Костюк Г. С. Избранные психологические труды / Г. С. Костюк / [под ред. Л. Н. Прокопенко]. – М. : Педагогика, 1988. – 304 с.

УДК 371

I. Kolesnyk

LOGICAL AND EPISTEMOLOGICAL APPROACH IN EDUCATION AND PRINCIPLES OF ITS IMPLEMENTATION

The article analyzes the epistemological approach as a tool for searching the scientific and pedagogical knowledge and improving teaching and educational activities. On the basis of

analyzing the categories of "approach", "methodological approach" taking into account the theoretical propositions of philosophical and pedagogical anthropology the peculiarities of this approach to pedagogy are defined. The aim of the article is to analyze existing pedagogical knowledge about education on the basis of logical and epistemological approach, taking into account its characteristics and to determine the essential elements of the communication of knowledge. Implementing the epistemological function in educational research allows selecting the theoretical and methodological bases of research.

In recent years, a significant number of teachers, researchers and practitioners are applying epistemological approach to education as instrumental search of scientific and pedagogical knowledge and improving educational activities. At the same time, the effectiveness of such applications often remains low. This is caused by a lack of understanding of opportunities of epistemological approach to pedagogy and part of their implementation in pedagogical science and practice of education. The article is devoted to substantiation aspects of epistemological approach to pedagogy. On the basis of the categories of "approach", "methodological approach" with the theoretical positions of philosophical and pedagogical anthropology we consider it possible to reveal the peculiarities of using this approach in teaching.

Leading function of anthropological approach to pedagogy, the epistemological one, as it reflects the same overall outlook for the content pedagogical knowledge, based on the specification of the leading epistemological function of anthropological approach, we come to understanding that the presented approach is a holistic system of ideas focused on the person as an object of knowledge, performing epistemological, predictive and normative praxeological functions implemented on theoretical and conceptual and procedural activity-level of methodological approach to pedagogical research.

Keywords: epistemological function, research, knowledge, person, pedagogical phenomena, approach.

I. O. Колесник

ЛОГІКО-ГНОСЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ВИХОВАННІ ТА ПРИНЦИПИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

У статті проаналізовано гносеологічний підхід як інструмент пошуку науково-педагогічного знання і вдосконалення навчально-виховної діяльності. На основі аналізу категорій «підхід», «методологічний підхід» з урахуванням теоретичних положень філософської та педагогічної антропології виявлено специфіку використання цього підходу в педагогіці. На основі логіко-гносеологічного підходу проаналізовано та визначено наявні педагогічні знання про виховання з урахуванням його характеристик та визначено суттєві зв'язки елементів знання. Реалізація гносеологічної функції в педагогічному дослідженні дозволяє обрати теоретико-методологічні підстави дослідження. Дослідник звертається на філософському рівні методології до філософії існування – екзистенціалізму, де головним об'єктом пізнання є внутрішній світ людини: проблема свободи волі й відповідальності, проблема пошуку суті буття самою людиною; особистого вибору, ідея руху людини від простого буття до самобуття, до екзистенції, до філософії культури як моменту безпосереднього буття людини; ідеї філософської герменевтики про сутність розуміння та інтерпретації як методів осягнення людського буття.

Ключові слова: гносеологічна функція, дослідження, знання, людина, педагогічні явища, підхід.

Literature

1. Беляев В. И. Педагогика А. С. Макаренко : традиции и новаторство / В. И. Беляев. – М. : Издательство МНЭПУ, 2000. – 224 с.
2. Блауберг И. В. Становление и сущность системного подхода / И. В. Блауберг, Э. Г. Юдин. – М. : Наука, 1973. – 274 с.
3. Ващенко Т. Г. Методологічні підходи А. С. Макаренка до дослідження педагогічних явищ / Т. Г. Ващенко // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 1. – С. 25 – 29.
4. Заявление в Центральный институт организаторов народного просвещения / А. С. Макаренко. – М. : Педагогика, 1983. – С. 8 – 11. – (Пед. соч.: в 8 т. / А.С. Макаренко; Т. 1.).
5. Макаренко А. С. О воспитании / А. С. Макаренко. – М. : Педагогика, 1983. – С. 12 – 13. – (Пед. соч.: в 8 т. / А. С. Макаренко; Т. 1.)
6. Макаренко А. С. Опыт образовательной работы в Полтавской трудовой колонии им. М. Горького / А. С. Макаренко. – М. : Педагогика, 1983. – С. 18 – 24. – (Пед. соч.: в 8 т. / А. С. Макаренко; Т. 1.)

УДК 371.212.3-056.45:37.014.25

М. Boychenko

ACTIVITIES OF THE EUROPEAN TALENT SUPPORT NETWORK: PROCEDURAL ASPECT

The article highlights the procedural aspect of the activities of the European talent support network as one of the most powerful coordinators in the field of gifted and talented people education. The role of the European Council for high abilities in the establishment of this network is outlined. It is found out that functioning of the European talent support network assumes the existence of two types of participants, representing different levels of decision making: European talent centres (national / regional level) and European talent points (local level).

It is noted that the European talent centre is an organization or a structural unit of the organization involved in the education of gifted and talented people. European talent centres are registered by ECHA Accreditation Committee, elected by the General Assembly of the Council from its members. European talent local centers are registered by European talent centers and may include: educational institutions of different levels (preschool, primary, secondary, higher education); educational policy makers dealing with issues of gifted and talented persons; business structures whose activities are aimed at supporting gifted and talented young people, gifted and talented themselves, their parents, teachers, mentors, etc.

It is concluded that the development of innovative networks in the field of gifted and talented people education is essential not only for increasing the number of gifted and talented individuals in separate European countries and in the whole Europe, but for more complete disclosure of their potential, increasing self-esteem that will strengthen their competitiveness in the global labour market.

The perspective direction for further research can be the analysis of the experience of other innovative networks in the study area, as well as identifying the opportunities for the creative use of progressive ideas on this experience in Ukraine.

Key words: gifted and talented people, education, support, network, European talent support network.

М. А. Бойченко

ДІЯЛЬНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МЕРЕЖІ ПІДТРИМКИ ТАЛАНТУ: ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ АСПЕКТ

У статті висвітлено процесуальний аспект діяльності Європейської мережі підтримки таланту як одного з найпотужніших координаційних центрів у сфері освіти обдарованих і талановитих. Окреслено роль Європейської ради з високих здібностей у створенні зазначеної мережі. З'ясовано, що функціонування Європейської мережі підтримки таланту передбачає наявність двох типів учасників, що представляють різні рівні прийняття рішень – Європейських талант-центрів (національний / регіональний рівень) та Європейських талант-пунктів (місцевий рівень).

Ключові слова: обдаровані й талановиті, освіта, підтримка, мережа, Європейська мережа підтримки таланту.

Literature

1. European Talent Centre Budapest. Towards a European Talent Support Network III [Electronic resource]. – URL : <http://www.talentcentrebudapest.eu/node/434>.
2. Hornyák B. Preparation of the call for European Talent Centres : second meeting of the ECHA Accreditation Committee [Electronic resource] / B. Hornyák. – URL : <http://www.echa.info/109-preparation-of-the-call-for-european-talent-centres-second-meeting-of-the-echa-accreditation-committee>
3. Tüzes D. Development of a European Talent Support Network Adopted by the General Assembly of the European Council of High Ability [Electronic resource] / D. Tüzes // High ability in Europe. – URL : <http://www.echa.info/101-formation-of-a-european-talent-support-network-adopted-by-the-general-assembly-of-echa>.
4. Fuszek C. Towards a European Talent Support Network : Parliamentary Hearing on the Support of Talents in the EU [Electronic resource] / C. Fuszek, P. Grosschmid, B. Hornyák. – 2013. – 24 p. – URL : http://www.talentcentrebudapest.eu/sites/default/files/eutc_brochure.pdf.
5. Written declaration pursuant to Rule 123 of the Rules of Procedure on the support of talents in the European Union / European Parliament. – 19.11.2012. – 2 p.

УДК 37.007.45:129.[469.(410.2)

V.Voznyuk

THE INNOVATIVE POTENTIAL OF EXTENDED SCHOOLS OF GREAT BRITAIN AND POSSIBILITIES FOR ITS IMPLEMENTATION INTO UKRAINIAN REALITIES

Today global changes indicate the direction of European integration, which involves mutual exchange of positive achievements of world countries in all life spheres, particularly in education

as the main driving force for development. Ukraine as a country that emerged from the Soviet Union since gaining independence and until today has considerable educational potential. However, the world is actively changing, acquiring both positive and negative experiences. Unfortunately, such problems as deterioration of students' health, lack of access to meaningful leisure, unwanted youth pregnancies, the growing gap of misunderstanding between school and family, isolation of community members in remote areas (small towns, villages and settlements) from cultural life, educational development, favourable conditions of socialization etc., are common to many countries. The wealth of every nation depends on its positive experience. That is why investigating and implementing the positive achievements of developed countries, in particular Great Britain is interesting, in our opinion. The article analyzes the innovative potential of extended schools of Great Britain in the process of integration of social and educational services. Based on the research of the current state of satisfaction with the educational offer of Ukrainian schools, significant inconsistencies with the needs of students, parents and community members in general were identified. As the result of comparative analysis of the activities of the British extended schools the possibilities for implementing certain aspects of positive practice in Ukrainian secondary schools are outlined.

Key words: innovative potential, extended schools, integration, social services, educational offer.

В. В. Вознюк

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗШИРЕНИХ ШКІЛ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ

У статті проаналізовано інноваційний потенціал розширених шкіл Великої Британії щодо інтеграції соціальних та освітніх послуг. На основі дослідження наявного стану задоволеності освітньою пропозицією вітчизняних шкіл визначено суттєві невідповідності потребам учнів, батьків та членів громади в цілому. У результаті компаративного аналізу діяльності британських розширених шкіл окреслено можливості впровадження окремих аспектів позитивного британського досвіду в практику українських загальноосвітніх шкіл.

Ключові слова: інноваційний потенціал, розширені школи, інтеграція, соціальні послуги, освітня пропозиція.

Literature

1. DfES (Department for Education and Skills). Specialist Schools Application Guidance [Electronic resource]. – URL : [http : //www.standards.dfes.gov.uk/specialistschools/word/Initial_guidance_05.doc](http://www.standards.dfes.gov.uk/specialistschools/word/Initial_guidance_05.doc).
2. DfES (Department for Education and Skills). Five Year Strategy for Children and Learners. – Norwich : HMSO, 2004. – 116 p.
3. Education Act. Printed in the UK by The Stationery Office Limited under the authority and superintendence of Carol Tullo, Controller of Her Majesty's Stationery Office and Queen's Printer of Acts of Parliament. – 2002. – 231 p.
4. Положення про психологічну службу системи освіти України зі змінами від 23 липня 2009 року № 687/16703. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0922-99>

5. Стан та чинники здоров'я українських підлітків : монографія / О. М. Балакірева, Т. В. Бондар, О. Р. Артюх та ін. ; наук. ред. О. М. Балакірева. – К. : ЮНІСЕФ, Укр. ін-т соц. дослідж. ім. О. Яременка. – К. : “К.І.С.”, 2011. – 172 с.

УДК 373.5.014(410)

O. Shapovalova

PECULIARITIES OF THE INSTITUTIONAL REGULATING THE EDUCATIONAL SERVICES QUALITY MANAGEMENT PROCESS IN GREAT BRITAIN

The article highlights the peculiarities of the institutional regulation of the educational services quality management process in Great Britain. The types of educational institutions and the level of autonomy in the management of the quality of educational services in each of them are described, namely: maintained schools: community schools, foundation schools, voluntary aided schools, voluntary controlled schools; academies: "converter" academies, "sponsor-led" academies and independent schools.

The essence of the concepts "national standards of achievement" and "floor standards" is revealed. The structure of the national curriculum in modern conditions is described. The requirements obligatory for schools in implementing self-evaluation procedure are specified.

It is concluded that at the institutional level the educational services quality management involves internal assessment (self-evaluation) and improvement of the educational institution. Data regarding the results of self-evaluation is reviewed by the independent Inspectorate Ofsted and used by the Department of education in preparing schools performance tables later published on the website of the Department. The frequency of inspections depends on the level of success of the institution.

Taking into account the urgency of the creative use of positive achievements of foreign experience in the practice of native schools, the perspective directions for further research are seen in the development of recommendations regarding the opportunities for the introduction of progressive British ideas about quality management of educational services in Ukraine.

Key words: management, quality, educational services, quality management of educational services, institutional level.

О. В. Шаповалова

ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУЦІЙНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

У статті висвітлено особливості інституційного врегулювання процесу управління якістю освітніх послуг у Великобританії. Схарактеризовано типи навчальних закладів та рівень автономії в управлінні якістю освітніх послуг у кожному з них. З'ясовано сутність понять «національні стандарти навчальних досягнень» та «стандарти навчальних досягнень середнього рівня». Розглянуто структуру національного курикулуму в сучасних умовах. Окреслено вимоги, яких має дотримуватися школа при здійсненні процедури внутрішнього оцінювання.

Ключові слова: управління, якість, освітні послуги, управління якістю освітніх послуг, інституційний рівень.

Literature

1. Assessment and reporting arrangements : Key stage 2 // National curriculum assessments. – Standards and testing agency, 2014. – 40 p.
2. RAISE online. Reporting and Analysis for Improvement through school Self-Evaluation [Electronic resource] / Ofsted ; Department for Education. – URL : <https://www.raiseonline.org/login.aspx?ReturnUrl=%2findex.aspx>
3. Teachers in England's Secondary Schools : Evidence from TALIS 2013 Research report / [J. Micklewright, J. Jerrim, A. Vignoles, A. Jenkins, R. Allen, S. Ilie, E. Bellarbre, F. Barrera & C. Hein]. – Department for Education, 2014. – 206 p.
4. The School Self-Evaluation Toolkit [Electronic resource]. – URL : www.det.nsw.edu.au.

УДК 378

O. Zayika

INTENDING TEACHERS ARTISTIC AND CREATIVE ABILITIES DEVELOPMENT

The article deals with the artistic and creative abilities development. The influence of empathic motivating, emotional gnostic, critical interpreting, creative suggesting and projective exposing blocks of methods on intending teachers artistic and creative abilities development has been analyzed.

Key words: methods, development, artistic and creative abilities, intending teachers.

O. Я. Заїка

МЕТОДИ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

У статті розглянуто методи розвитку художньо-творчих здібностей. Проаналізовано вплив емпатійно-мотивувального, емоційно-гностичного, критично-інтерпретаційного, креативно-сугестивного, проєктивно-експонувального блоків методів на розвиток художньо-творчих здібностей у майбутніх педагогів.

Ключові слова: методи, розвиток, художньо-творчі здібності, майбутні педагоги.

In modern pedagogical science the methods of artistic training are understood as organized ways of interconnected activities between teachers and students aimed at solving artistic educational and artistic upbringing tasks.

The most effective methods of musical and pedagogical practices include the following ones: 1) the method of music synthesizing, analyzing music; 2) the method of creating associative links between music and visual images; 3) the method of musical improvisation; 4) the method of melodic, rhythmic, timbre, plastic, graphic fantasy.

The optimal classification of teaching methods in art is the following: by sources of transmitting and processing the artistic nature of the material; by the nature of artistic learning

activities; by the stages of learning; depending on the objectives of the development of personal artistic qualities.

While developing the methods it is necessary to follow the correlation between the real value and learning tasks, to focus on social and activity contexts of creative abilities development.

The following intending teachers' artistic and creative abilities development blocks were identified by the author:

Empathic motivating block includes encouraging students to experience emphatic artistic images in different kinds of arts by creating art retrieval situations, stimulating interest in performing activities by introducing different ways to analyze the results, and creating situations of "relevance experience" contributing to excitation of positive emotions, enhance students' confidence in their own abilities.

Emotional gnostic block of methods and ways is aimed at providing students' general awareness in the arts, improving their general education and culture level, expanding their artistic and aesthetic horizons by engaging them into active awareness, handling diverse information on analyzed works for emotional and aesthetic comprehension of their figurative meaning.

Critical interpreting block of methods and ways is aimed at directing the educational process to activating students' independent thinking on artistic values and provides implementing axiological, artistic and performing analysis of the art work to attract students to varying solving the creative problems, creating situations of artistically motivated choice.

Creative suggesting block of methods and ways which aim consists in activating students distinct manifestations in creative activities and orientating their future artistic and educational work with pupils through the involvement of different ways of performing self-presentation, independent creating and performing concert programs, introducing various trainings to focus attention, mobilize creative energy, create artistic samples, develop original artistic ideas.

Projective exposing block of methods and ways promotes activating students' artistic imagination by involving them in a variety of modeling situations of concert performing, designing artistic situations to communicate with an children audience.

Literature

1. Громов Е. С. Природа художественного творчества : книга для учителя / Е. С. Громов. – М. : Просвещение, 1986. – 239 с.
2. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / [за ред. В. О. Моляко, О. Л. Музики]. – Житомир : Вид-во Рута, 2006. – 320 с.
3. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва як напрям наукового пізнання / Г. М. Падалка // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : збірник наукових праць : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти», 26 – 27 квітня

2007 року. – К. : НПУ, 2007. – Вип. 4 (9). – С. 7 – 11. – (Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти).

4. Педагогіка вищої школи : підруч. / В. П. Андрущенко, І. Д. Бех, І. С. Волощук, О. В. Глузман, Н. В. Гузій, Н. М. Дем'яненко ; АПН України; Інститут вищої освіти ; ред. В. Г. Кремень. – К. : Педагогічна думка, 2009. – 256 с.

5. Педагогічна творчість і майстерність : хрестоматія / укл. Н. В. Гузій. – К. : ІЗМН, 2000. – 168 с.

6. Тильчик І. Розвиток емпатії у професійному становленні студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / І. Тильчик. – Режим доступу: http://www.vmurol.com.ua/index.php?idd=us_publication&group=10&us_publication=618

7. Ільченко О. О. Художні основи аматорського народно-оркестрового виконавства : дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.03 / Олександр Олександрович Ільченко ; Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. – К., 1996. – 389 с.

8. Свещинська Н. Аналіз музичних творів як фактор формування ціннісних орієнтації майбутніх вчителів музики [Електронний ресурс] / Н. Свещинська. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nz/Ped/2009_87/statty/35.pdf

9. Росул Т. Педагогічна інтерпретація музичного образу в процесі підготовки майбутніх учителів музики [Електронний ресурс] / Т. Росул. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ped/2009/www17/Rosul.pdf>

10. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання : навч. посібник / С. Г. Карпенчук. – К. : Вища школа, 1997. – 304 с.

11. Рудницька О. П. Основи педагогічних досліджень : навч.-метод. посіб. для студ. вищих навч. закладів, які вивчають дисц. мистецького циклу / О. П. Рудницька, А. Г. Болгарський, Т. Ю. Свистельникова. – К., 1998. – 143 с.

УДК 378.016:7.071

N. Hrechanyk

SYSTEMATIC APPROACH IN THE METHODOLOGICAL TRAINING OF INTENDING MUSIC TEACHERS TO CREATIVE SELF-REALIZATION IN THE PROCESS OF LEARNING CONDUCTOR-CHORAL BRANCHES OF SCIENCE

The article focuses on disclosing actuality of systematic approach implementing to improve the methodical training intending music teachers to creative self-research in the disciplines of choral conductor analysis of musical and educational experience.

Key words: systematic approach, choir conductor training, creative self-realization, research aspect creative self-realization.

Н. І. Гречаник

СИСТЕМНІСТЬ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ ДО ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВИХ ДИСЦИПЛІН

Стаття розкриває актуальність упровадження в методичну підготовку майбутнього вчителя музики системного підходу до творчої самореалізації в процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін на підставі аналізу наявності ознак системності

в хормейстерській діяльності студента та у його продуктивному самовираженні.

Ключові слова: системний підхід, творча самореалізація, диригентсько-хорова діяльність, диригентсько-хорова підготовка.

Modern musical and pedagogical theory and practice are on the way of continuous search of effective educational ways to students' persistent developing in productive self-actualization, namely the transferring their knowledge and skills to the level of self-creativity and free objective realization of personal self-improvement. It requires elaborating the system of conditions for outlining the professional and personal potential of every student, correcting the general pedagogical and management basis of future professionals' training.

The purpose of this article is to analyze and justify the effectiveness of the systematic approach implementation in the future professional musician training to independent creative work based on the multi-component nature of conductor of choral activities and creative person's self-identity.

The idea of systematic approach is scientific methods of solving the theoretical and practical problems. It is valuable that the system work is a thought-out using a set of interrelated types and kinds of classes, content, forms and methods that operate as a unit.

In this context we interpret the process of studying conducting and choral disciplines ("Conducting", "Choir class", "Theory and practice of chorus work", "Chorus arrangement") as a pedagogically controlled system of forming, developing and mastering the set of didactic and choir master's knowledge and skills of productive conductor and choral activities by future music teachers.

In turn, the scientific understanding of the phenomenon "future music teacher's creative self-actualization" allowed concluding that its importance and efficiency in the system of conducting and choral disciplines learning is a process of continuous spiritual and creative enrichment by means of conducting and choral activities, updating the experience gained in the field of individual creative self-expression.

The technology of influence system in the process of future specialist training to the conscious productive conducting and choral action includes the following components: defining the leading principles of a person's creative self-identity, making the aims according to the conceptual foundations of musical and pedagogical education; specification of educational objectives; definite orientation of the whole methodical training process to creative self-realization; determining the stages of educational process individual's interaction according to the specific nature of choir master's personal creativity. At this level of conducting and choral training it is appropriate to implement such psychological and pedagogical condition – establishing the system of pedagogical interaction. Its main principles are the principle of individual motivation to creative self-realization

in conducting and choral activities and the principle of combining rational and emotional. They are denoted with the mastering the compulsory rules (templates, stereotypes) through self-management in the process of their destruction, overcoming and coming to self-creativity.

It can be concluded that there are such tasks of implementing a systematic approach in the field of future music teacher's training to the creative self-realization during the learning conducting and choral disciplines: to form, to develop the creativity of a student's individuality in the system of influence conditions factors of pedagogical interaction together with the mechanisms of self-actualization psychological nature of self-determination, self-realization, self-development, adaptation, self-regulation, self-protection, self-education, which are necessary for the forming the distinctive, individual and unique model productive choir master's activities.

Literature

1. Асафьев Б. В. Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании / Б. В. Асафьев. – 2-е изд. – Л. : Музыка, 1973. – 144 с.
2. Горбенко С. С. Історія гуманізації музичної освіти : навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання / С. С. Горбенко. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2007. – 348 с.
3. Моляко В. О. Психологічне дослідження творчого потенціалу особистості: монографія / В. О. Моляко ; авт. кол., наук. керівник В. О. Моляко. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 208 с.
4. Олексюк О. М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва : навчальний посібник / О. М. Олексюк, М. М. Ткач. – К. : Знання України, 2004. – 263 с.
5. Методичні розробки питань викладання спеціальних хорових дисциплін. – Київ, 1967. – 131 с.

УДК 37.013.42-064.1

Tetyana Loza

SOCIAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT OF FOSTER PARENTS FOR PREPARING SENIOR TEENS TO INDEPENDENT LIFE IN FAMILY-TYPE HOMES

Meaningful analysis of pedagogical, theoretical and methodological research demonstrates the need to consider the consequences of deprivation impact on orphan's personality in the course of his/her training for independent life. Mental disorders of orphan's personality, at both the level of emotional, cognitive, motivational sphere of consciousness and the relevance signal for providing social and educational support and enabling correction of personal development deformities.

The results of numerous studies indicate the primary importance of orphans' training for independent life only in the family environment. There are favorable factors to gain experience of carrying out public roles, forming mechanisms of adaptation, the development of communication skills and understanding of moral standards, guidance in matters of welfare nature of conscious

attitude towards work and family values.

Education experience proves the primary importance of detailed study of such problem as orphans' preparation for independent life in family environment. Based on empirical research in the article forms and methods of senior teens' social and educational support to improve their training for self-realization in different areas of independent life have been presented.

The article makes a meaningful description of the social and pedagogical support main directions aimed at forming orphans' readiness for family life, development of their social competence and professional readiness.

Given the urgency of forming senior teens' readiness for independent life in conditions of family-type homes, attention is focused on supporting foster parents, who act both as object and subject. Given the results of the analysis of recent theoretical research and on the basis of empirical investigation, the main areas of application forms of individual and group support were presented. The main recommendations regarding the peculiarities of implementing in practice foster parents' support interviews, counseling, mediation techniques, provision of learning materials, social and pedagogical training and conducting evening of questions and answers.

Key words: senior teen, family-type home, social and pedagogical support, foster parents, independent living.

Т. В. Лоза

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА БАТЬКІВ-ВИХОВАТЕЛІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТАРШИХ ПІДЛІТКІВ ДО САМОСТІЙНОГО ЖИТТЯ В УМОВАХ ДБСТ

Зважаючи на актуальність формування готовності старших підлітків до самостійного життя в умовах дитячого будинку сімейного типу, у статті акцентовано увагу на підтримці батьків-вихователів, які одночасно є і її об'єктом, і суб'єктом. З урахуванням результатів аналізу останніх досліджень із зазначеної проблематики та на основі проведеного емпіричного дослідження визначено основні напрями застосування індивідуальної та групової форми підтримки. Основні рекомендації стосуються специфіки впровадження у практику підтримки батьків-вихователів бесід, консультувань, методів посередництва, надання методичних матеріалів, соціально-педагогічного тренінгу та проведення вечорів запитань та відповідей.

Ключові слова: старші підлітки, дитячий будинок сімейного типу, соціально-педагогічна підтримка, батьки-вихователі, самостійне життя.

Literature

1. Куприянов Б. В. Специфика осуществления индивидуальной помощи в учреждениях дополнительного образования детей: учеб. пособие для студентов пед. вузов / Б. В. Куприянов, Е. А. Салина, Н. Т. Крылова, О. В. Миновская: ред. А. В. Мудрика. – М. : Издат. центр «Академия», 2004. – 240 с.

2. Михеева Ю. В. Социально-педагогический тренинг / Ю. В. Михеева, Л. А. Петрова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conf-a.narod.ru/S10D3.htm>

3. The Child, Family and Community Service Act [Electronic resource]. – URL: <http://www.mcf.gov.bc.ca/foster/links.htm>.

УДК 371.134

Tetyana Mareyeva

MOTIVATIONAL READINESS OF INTENDING PRE-SCHOOL TEACHERS TO CREATING POSITIVE PROFESSIONAL IMAGE

The article deals with the problem of motivational readiness of intending pre-school teachers to create a positive professional image. The author gives the analysis of the experimental data of determinating the students' motivational readiness to create a positive professional image of educator.

Key words: image, positive professional image of pre-school teacher, motivation, readiness.

Т. В. Марєєва

МОТИВАЦІЙНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ

Стаття присвячена проблемі мотиваційної готовності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до створення позитивного професійного іміджу. Здійснено аналіз отриманих експериментальних даних щодо визначення мотиваційної готовності студентів до створення позитивного професійного іміджу вихователя.

Ключові слова: імідж, позитивний професійний імідж вихователя дошкільного навчального закладу, мотивація, готовність.

In the realities of the modern labor market and constantly competition in it, the problem of forming future preschool teachers' motivation to create a positive professional image is particularly actual.

Future preschool educators' motivational readiness to create a positive professional image is structured by following components: motivation of career choice, satisfaction by specialty, professional needs and interests, values, pedagogical ideal, availability of appropriate skills for work with children of preschool age, the difficulties which arise during students' teaching practice, attitude toward creating a positive professional image of the teacher, need and desire to professional improvement.

By carrying out an analysis of the data, we identified the following students' reasons for choosing the profession of preschool educator: love to children, desire to work with them, the dream of childhood, interest in chosen profession, the desire to become a speech therapist, instructor in physical training, teaching children a foreign language, teacher dynasty, the desire to get higher education, advice of parents, teachers, friends, the desire to properly educate own child, gained experience, which led to receive quality education. However, there were responses that indicated a desire to get a formal education. Regarding satisfaction with the chosen profession, a

considerable proportion of students (78.7%) is satisfied that chose the profession of the teacher in kindergarten; about 9.1% respondents are satisfied with the profession of preschool educator in part, and 12.2% were satisfied with their choice and have no desire to work in the specialty.

Respondents provided the acquisition of professional knowledge and skills, personal and professional development, gain experience of working with children and use this knowledge in practice, material security of PEI for work, higher education and the availability of first job as their own professional needs of young professionals.

Future educators are interested in the education of children, communication with them, studying the characteristics of their development, learning of new techniques of preschool children education, professional development and self-improvement, gaining respect from pupils and their parents.

A child with its individual characteristics and abilities, his development, education and training on the principles of humanism, teaching experience of previous generations, educator's personal characteristics and culture are the pedagogical values of students.

From the perspective of students the most required for preschool teacher are such qualities as love to children, kindness, patience, communication, honesty, creativity, sincerity, expression of respect for others and to himself, humanity, compassion and so on. 78.4% of future educators have the following qualities.

About 81.3% of respondents felt different problems during practice in kindergartens. They were associated with little experience in work with preschool children, inability to organize their activity, lack of professional knowledge, as well as difficulties in establishing of relationships with pedagogical collective of PEI and with parents of children.

The analysis of responses of future teachers shows that the vast majority of them (89%) favor the image making professional activity of preschool teachers, understand the need of positive professional image and want to learn to create their own image. The 96.3% of respondents admit that they have a desire to self-development and self-improvement.

All respondents have an ideal of teacher. For some of them - it is pre-school educator, their colleague during practice or who educated them in childhood, for others - it is their mother or father. 8.2% of students consider the outstanding teachers Sh.Amonashvilli, Ya.Korchak, A.Makarenko, M.Montessori, V.Sukhomlynsky etc. as ideals worthy of imitation. While most of the future teachers (61.2%) has not met, the man who would be ideal for them in their professional activities yet, but they explained that they have an imaginary ideal tutor to which they would like to "grow".

Thus, an analysis of students' answers, creative tasks and observations of them during pedagogical practice, we found that they have the pedagogical ideal, professional motivations,

needs and interests, values, desire to professional self-development and self-improvement, to create a positive professional image, which together form the focus of future educators on professional pedagogical activity and their motivational readiness for pedagogical image making.

Literature

1. Дьяченко М. И. Психология высшей школы: Особенности деятельности преподавателя вуза [Текст] / М. И. Дьяченко, Л. А. Кандыбович. – Минск : Высшейш. шк., 1993. – 264 с.
2. Розанова В. А. Психология управления [Текст] : учебное пособие / В. А. Розанова. – М. : ЗАО «Бизнес-школа "Интел-Синтез"», 1999. – 352 с.
3. Maslow A. The farther reaches of human nature [Text] / Abraham H. Maslow. – Harmondsworth, 1976. – 137 p.
4. Перельгина Е. Б. Психология имиджа [Текст] : учебное пособие / Елена Борисовна Перельгина. – М. : АспектПресс, 2002. – 223 с.

УДК 378.147: 82.0-93

I. Danyl'chenko

ORGANIZING THE DIALOGIC INTERACTION IN THE PROCESS OF THE INTENDING PRESCHOOL TEACHERS' PROFESSIONAL TRAINING

The author of the article reviews the problem of the dialogic interaction at the lessons in the higher educational establishments; accents the reader's attention on the necessity of the dialogic interactions in organizing the process of the tuition course «Children literature» for students of the specialty «Preschool education».

Key words: dialogue, dialogic interaction, the word of art, children literature, communication, future educators.

І.Г. Данильченко

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІАЛОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ

У статті розглядається проблема організації діалогічної взаємодії на заняттях у ВНЗ. Підкреслюється необхідність її організації у процесі викладання курсу «Дитяча література» для студентів спеціальності «дошкільна освіта».

Ключові слова: діалог, діалогічна взаємодія, художнє слово, дитяча література, спілкування, майбутні вихователі.

The priority tendency of the Ukrainian modern education's reformation is making the pedagogical psychological conditions which guarantee conservation and enrichment students' intellectual potential. This task decision is organically connected with the using of the dialogic interaction in the educational process of the higher educational institutions.

The «Children literature» occupies the special place among the subjects. Thanks to the

using the dialogic interaction on the lessons it plays the important role in the forming new generation with high humanitarian culture. In this case the lecturer considers the student as an interesting and unique personality, he makes the conditions for it's self-development and the student in it's turn sees the teacher as the old friend or the competent person.

Only when the teacher not only gives the ready knowledges but he is the leader of the self-dependent opening and owning of the new knowledges process the teaching by the way of the dialogic interaction will be more effective.

In the process of the dialogue on the «Children literature» lessons the role of the teacher changes from the ready knowledges' carrier on the mediator. If to look at the literature as the kind of the art then the process of it studying have to anticipate the different forms of the dialogue: the dialogue with the heroes of the composition, the dialogue with the literatures critique, the dialogue with the different kind of the arts, the dialogue with the readers (with the students) in the synchronous time and diachronic time.

These forms of the dialogue will be effective when the dialog with the subjects of the educational process is present like the inward dialogue in the every subjects' consciousness. In these conditions the preschool teacher have to dispute the own position and to take into consideration the other views. For the achievement the effective results in the discussing arts process the future preschool teacher must have the special skills:

- to understand the means of the arts expressiveness;
- to understand the composition structure of the arts works;
- to understand the separate elements of the arts works and the relations between them;
- to grasp the images of the heroes of the arts works;
- to comprehend the emotional style of the arts work;
- to understand the style's special features of the arts work;
- to agree with the author's position, his style and manners;
- to express the own attitude to the arts work with the experience's consideration.

The organization of the dialogue interaction process on the lessons request the student as the creator of the ways of the action. The main task of the teacher is to form the conditions for the development of the technology of the self-thoughts creation. Then the teacher have to change the structure of the lesson when the students not only listen to the teacher but interact with him in the dialogue, discuss the problems of the arts' works, so they are also «the active creators» of the lesson.

The dialogic interaction process on the lessons of the «Children literature» helps not only to understand the text of the arts work but form the skills to appreciate and to compare the facts and the phenomenon of the children literature. It helps to develop the students' creation's skills of the

speciality «Preschool education».

Literature

1. Выготский Л. С. Психология искусства / Лев Семенович Выготский; под ред. и предисл. М. Г. Ярошевского. – М. : Педагогика, 1987. – 344 с.
2. Дятленко Н. М. Діалогічна взаємодія викладача та студента з позицій педагогічної етики / Н.М. Дятленко //Роль педагогічної етики у професійній підготовці сучасного вчителя: Матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції. – К: КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, 2008. – С.173–177.
3. Зимняя И. А. Педагогическая психология: [учебн. пособ.] / И. А. Зимняя. – Ростов-на-Дону: Изд-во "Феникс", 1997. – 480 с.
4. Панферов В. Н. Психология общения / В. Н. Паферов // Вопросы философии. – 1971. – № 7. – С.126-127.
5. Фурман А. В. Теорія навчально-проблемних ситуацій: психолого-педагогічний аспект / А. В. Фурман. – Т. : Астон, 2007. – 164 с.

УДК 372.857 : 378.16

V. Yefimova

PROPAEDEUTIC PHASE OF INTENDING NATURAL SCIENCE TEACHERS' TRAINING FOR HEALTH PROTECTING ACTIVITIES

The paper views the problem of professional education of natural science faculty students for health protecting activities. The contents, forms and methods of teaching academic discipline "Culture of health" as propaedeutic phase of future Science teachers' health protecting training are described.

Key words: training, propaedeutic phase, intending natural sciences teachers, health protecting activities, health protecting competence.

V. M. Єфімова

ПРОПЕДЕВТИЧНИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто проблему вдосконалення професійної підготовки студентів природничих факультетів до здоров'язбережувальної діяльності. Наведено зміст, форми та методи викладання навчальної дисципліни «Культура здоров'я» як пропедевтичного етапу здоров'язбережувальної підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін.

Ключові слова: підготовка, пропедевтичний етап, майбутні вчителі природничих дисциплін, здоров'язбережувальна діяльність, здоров'язбережувальна компетентність.

Traditional approaches to the organization of future natural science teachers' training at higher educational institutions does not allow to fully provide the formation of schoolchildren's health protecting competence, implementation of health protection, and requires considerable

improvement.

The existing training programs are dominated by Biology content elements, while the social determinants of health are not sufficiently covered, psychological and social context of the phenomenon of health are not fully addressed, which reduces the potential of future teachers' health protecting activity.

In Taurida National V.I. Vernadsky University professional training curricula of future Biology and Chemistry teachers' have been complemented by subjects of health protecting thematic orientation. Content development of training curricula health protecting component was based on the resource approach which meant maximum use of the health protecting component of traditional disciplines aimed at future Science teachers' professional training according to the State standard; on the principles of synergetics by viewing certain disciplines of health protecting orientation as attractors of nonlinear dynamic system of students' professional socialization; on the principles of anticipatory learning by providing priority use of interactive technologies, modern means of information search, critical analysis of media texts of health protecting thematic field; minimizing students' workload; correspondence of the content, forms and methods of education to the age characteristics of students etc. Adherence to the demands of competence and person-centered approaches as well as the provision of individual learning path tailored to the needs of students were essential.

The basis of the propaedeutic phase of future Science teachers' health protecting training was "Culture of health" academic discipline. The discipline is aimed at the first year students' adaptation to the University learning environment, educational support for primary prevention of socially dangerous diseases and addictive behavior, the propaedeutics of future teaching activities in terms of the use of health protecting technology.

The aim of the academic discipline of "Culture of health" is the formation of future Science teachers' health protecting competence. The introduction of the discipline in the educational process is connected with modern studies of the phenomenon of health that substantiate the increasing value of health as an important component of human capital and the category of life quality. The organization of the course of study was based on the principles of problem-based learning which involved the use of active and interactive methods: workshops, business games, media educational and computer technology.

The data obtained in the process of experimental verification evidence for the course's high efficiency, the need for improvement of the system of primary prevention pedagogical support and health culture formation; justify the relevance of health protecting training and education consistency having regard to students' age and personal motives of learning. The academic discipline of "Culture of health" at the propaedeutic phase of future Science teachers' training provides opportunities for deepening knowledge and skills, forming the corresponding attitude to

health protecting activity through the choice of the content, forms and methods of training with regard to students' age and personal needs in terms of physical and mental improvement.

Literature

1. Єфімова В. М. Підготовка майбутніх учителів природничих дисциплін до використання здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності: теорія та методика : монографія / В. М. Єфімова. – Сімферополь : Сонат, 2011. – 442 с.
2. Ильина И. В. Становление валеологической культуры личности в процессе высшего профессионального образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Ирина Виталиевна Ильина. – Орел, 2000. – 221 с.
3. Гоч В. П. Логика построения учебного курса «Современные технологии здоровья» / В. П. Гоч, С. В. Белов, Ю. М. Скоморовский и др. ; под ред. М. С. Гончаренко] // Валеология: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку: Мат. IV Межд. конф. – Харьков, 2006. – Т. I. – С. 49–54.
4. Довбыш В. И. Оздоровление студентов нетрадиционными методами / В. И. Довбыш, О. Е. Габелкова, А. А. Курилов // Физическое воспитание студентов творческих специальностей : сб. научн. тр. под ред. проф. С. С. Ермакова. – Харьков : ХГАДИ (ХХПИ), 2008. – № 2. – С. 123 – 128.
5. Бобрицька В. І. Теоретичні й методичні основи формування здорового способу життя у майбутніх учителів у процесі вивчення природничих наук : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04 / В. І. Бобрицька. – К., 2006. – 462 с.
6. Плахтій П. Д. Система підготовки студентів природничого факультету до здорового способу життя та викладання основ здоров'я в загальноосвітніх навчальних закладах України (з досвіду роботи) / П. Д. Плахтій, В. І. Шахненко // Вісник Харківського національного університету. – № 862. – Серія : Валеология: сучасність і майбутнє. – 2009. – Випуск 6. – С. 119 – 122.
7. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти // Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. № 1392.
8. Разумов А. Н. Здоровье здорового человека. Основы восстановительной медицины / А. Н. Разумов, В. А. Пономаренко, В. А. Пискунов. – М. : Медицина, 1996. – 413 с.
9. Зимняя И. А. Педагогическая психология / И. А. Зимняя. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1997. – 480 с.
10. Ефимова В. М. Мониторинг и оценка показателей здоровья студентов: опыт педагогического анализа / В. М. Ефимова, Н. Н. Скоромная, Л. П. Яцкова // Проблемы сучасної педагогічної освіти. Сер. : Педагогіка і психологія. Зб. статей. – Ялта : РВВ КГУ, 2014. – Вип. 45. – Ч. 2. – С. 92 – 98.

УДК [378.14:574.2]:614.7

L. Drozhyk

INTEGRATIVE AND INTERDISCIPLINARY APPROACH TO ECOLOGICAL VALOELOGIZATION OF BIOLOGICAL COURSES CONTENT

The article analyses updating biological courses by introduction to programs of an ecological-valeological component and use of integration of ecological and valeological sciences

and communications between different natural disciplines. The essence of integrative and interdisciplinary approaches that allows intending biology teachers to gain a holistic ecological-valeological outlook, ability to self-organize the acquired knowledge, enrich horizons, as well as originally solve different ecological-valeological problems, is described.

Key words: ecological-valeologization, integrative approach, interdisciplinary communication, biological education.

Л. В. Дрожик

ІНТЕГРАТИВНИЙ ТА МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХОДИ ДО ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЗАЦІЇ ЗМІСТУ БІОЛОГІЧНИХ КУРСІВ

У статті розглянуто оновлення змісту біологічних курсів шляхом уведення у програми еколого-валеологічного компоненту та використання при цьому інтеграції екологічної та валеологічної наук і зв'язків між різними природничими дисциплінами. Охарактеризовано суть інтегративного та міждисциплінарного підходів, що дозволить майбутньому вчителю біології отримати цілісний еколого-валеологічний світогляд, здатність самостійно систематизувати знання, збагачувати свій кругозір, а також нетрадиційно підходити до вирішення різних еколого-валеологічних проблем.

Ключові слова: еколого-валеологізація, інтегративний підхід, міждисциплінарні зв'язки, біологічна освіта.

An article discusses the new methodological approaches to ecological-valeologization of a biological education content: an integrated and interdisciplinary. The analysis of studies of famous scientists and educators under this issue was conducted. Analyzed textbooks and working programs under such biological disciplines as «Microbiology of the basics of virology and immunology», «Histology with the basics of cytology and embryology», «Age physiology and school hygiene», «[Biochemistry](#)», «[Genetics with selection bases](#)», «Human anatomy», «Human and animal physiology». Attention is paid to ecological and valeological content of these biological courses by introducing ecological-valeological component in the content of their programs based on the effect of a particular environmental factor on the human body, taking into account an integrated and interdisciplinary approach.

On the following biological disciplines as «Microbiology of the basics of Virology and Immunology», «Histology with the basics of Cytology and Embryology», «Age physiology and school hygiene», «[Biochemistry](#)», «[Genetics with selection bases](#)», «Human anatomy», «Human and animal physiology» is very suitable to form ecological-valeological knowledge and skills. With the help of these courses can be formed students' ideas about the human body as an open, self-regulating, self-healing ecosystem consisting of individual functional systems in close relationship. Enrich experience of their practical ecological-valeological activities aimed at improving the quality of human life. Future teachers will learn to better understand the systemic organization and dynamics of the environment, the relationship and interaction between nature and man; educate

responsibility for the quality of life for present and future generations, take responsibility for the choice of decisions; create conditions for active participation in practical ecological-valeological activities.

Used approaches help form and develop students' general scientific and intellectual abilities and skills systematically, predictive and critically think; diversify argue, prove and defend their point of view, analyze the circumstances of life and act upon the various areas of human culture, that is allow the formation of a system of universal ecological-valeological knowledge, abilities, skills – elements of ecological-valeological competence of future teachers of biology.

Integration – the scientific concepts of systems theory, means a state of connectedness of individual parts into a whole, as well as the process leading to such state, to the recovery of a unity. Integrative approach gives students not only to combine elements of the two sciences, but in a new way systematize their domestic merger, which promotes in-depth knowledge of the laws of nature, the rise of scientific knowledge at a higher theoretical level several leading scientific industries. Future teachers must have a generalized view of the world and human health, which will help them to think your own categories, compare generalized conclusions with specific events.

Implementation of interdisciplinary connections will form in the future teachers of biology comprehensive understanding of the impact of environmental factors on human health, making them more practical knowledge of the relevance and applicability in specific ecological-valeological situations in their future educational work. As a result, it will enable students to gain a holistic ecological-valeological outlook, the ability to self-organize the knowledge that they have, to enrich their horizons, as well as originally solve different ecological-valeological problems.

Mastering the techniques of transferring knowledge from one subject in the assimilation of the other contributes to the students' activities greater purposefulness, increases the effectiveness of independent working methods, provides better organization of mental activity, and finally produces logical sequence in solving both general and special problems.

Literature

1. Афанасьев Ю. И. Гистология : учеб. / Ю. И. Афанасьев, Н. А. Юрина, Б. В. Альошин и др. ; под ред. Ю. И. Афанасьева, Н. А. Юриной. – 4-е изд., перераб. и доп. – М. : Медицина, 1989. – 672 с.
2. Бойчук Ю. Д. Еколого-валеологічна культура майбутнього вчителя: теоретико-методичні аспекти : монографія / Ю. Д. Бойчук. – Суми : Університетська книга, 2008. – 357 с.
3. Ермаков Д. С. Формирование экологической компетентности учащихся / Д. С. Ермаков – М. : Изд-во РУДН, 2008. – 345 с.
4. Зверев И. Д. Межпредметные связи в связи в современной школе / И. Д. Зверев, В. Н. Максимова – М. : Педагогика. – 1981. – 195 с.

5. Кучеренко М. Є. Біохімія: підручн. / М. Є. Кучеренко, Р. П. Виноградова, Ю. Д. Бабенюк та ін. – К. : Либідь, 1995. – 464 с.
6. Максимова В. Н. Межпредметные связи и совершенствование процесса обучения / В. Н. Максимова. – М. : Просвещение. – 1984. – 146 с.
7. Маруненко І. М. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни / І. М. Маруненко, Є. О. Неведомська, В. І. Бобрицька. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 479 с.
8. Смоляр В. И. Гипо- и гипермикрэлементозы / В. И. Смоляр – К. : Здоровья, 1989. – 152 с.
9. Философия и современность : сб. научн. тр. / Под ред. П. Н. Федосеева. – М. : Наука, 1971. – 341 с.

УДК 378.147

N. Khlon'

PROFESSIONAL AIMING OF THE COURSE "FUNDAMENTALS OF NATURAL HISTORY: THE LAND SCIENCE" AT THE PEDAGOGICAL UNIVERSITY

The article deals with the ways of professional aiming of the land science course acquired by the intending primary school teachers. The changes into the course content structure are suggested; the main notions, conceptions, regularities, world outlook ideas are singled out; the main skills formed in the process of performing the practical tasks in the practical works themes are defined.

Key words: land science course, primary school teacher, teaching, learning, practice.

Н. В. Хлонь

ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ КУРСУ «ОСНОВИ ПРИРОДОЗНАВСТВА: ЗЕМЛЕЗНАВСТВО» В ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У статті розглянуто шляхи професійної спрямованості курсу «Основи природознавства: землезнавство», який вивчають майбутні вчителі початкових класів. Внесено зміни у структуру змісту курсу; виокремлено головні поняття, уявлення, закономірності, світоглядні ідеї; у тематиці практичних робіт окреслено основні вміння, які формуються під час виконання завдань.

Ключові слова: землезнавство, вчитель початкової школи, викладання, учіння, практика.

The article stresses that during the whole development of the higher pedagogical school the problem of improving the quality of primary school teachers professional training remained important.

For a long time various studies dealing with improving the educational process primary school teachers training at pedagogical universities were carried out. This multi-faceted problem involves improving the content and methods of teaching at higher educational establishments, researching ways of intensifying training and learning of students, investigating professional readiness of primary

school teachers for pedagogical work with junior pupils.

The article describes different views on specialists training and it was stressed that a close relationship between their acquired basic and professional knowledge for achieving high professional competence of university graduates is required. Training highly qualified specialists is impossible without such a relationship. Moreover, this requirement is applied both to each subject separately and the totality of the subjects taught at higher educational establishments.

The article includes analysis of recent researches and publications indicating that the problem of improving professional training of teachers, including teachers of primary school has been investigated in terms of general, but mainly at the theoretical level. At the same time a number of issues of training special subjects, especially those involving a combination of theoretical developments regarding the professional training and their teaching practice still remain unsolved. Solving the problem of training primary school teachers should not be realized only through improving their psychological and pedagogical training, but also through making subjects taught professionally oriented.

The curriculum of pedagogical faculties at universities includes land science course as part of the course "Fundamentals of Natural History." It takes one of the most important places in the primary school teachers' general training and is taught during the first year of study. It is therefore important to start learning with grounding the professional orientation of the course because the course of teaching methods of natural science, which plays an important role in the training pupils in natural sciences at the primary school deals with common questions of method and does not give specific professionally oriented material of inanimate nature.

Many researchers name the principle of professional orientation among the specific didactic principles of higher school, which is the implementation of an important pedagogical principle of connecting learning with life experience.

The article deals with the concept of professional orientation of land science at teachers training in universities: professional focus of the course means its orientation to the future work of students at school, which provides the theoretical basis of mastering the course by students and developing specific to the discipline practical skills aligned with the requirements of the school curriculum.

The author has identified the ways of providing professional orientation of land science, strengthening the professional orientation of the course content, gaining professional orientation of teaching and learning practices (field and pedagogical) and described their peculiarities, and characterized the alters that were made to the structure of the course content of land sciences, into subject practical work, into the content of field and pedagogical practices.

The conclusions of the article pointed out that strengthening professional orientation is fulfilled on the following conditions: course opportunities in training students are established, means of

strengthening the professional orientation are defined, and program of gaining professional orientation of the course is developed.

Literature

1. Белозерцев Е. П. Педагогика профессионального образования : учеб. пособие для студентов ВУЗов / Е. П. Белозерцев. – М. : Академия, 2006. – 368 с.
2. Домаев Т. Ш. Подготовка учителя начальных классов / Т. Ш. Домаев // Советская педагогика. – 1986. – № 7. – С. 75 – 79.
3. Кальянов К. С. Профессиональная направленность специальных дисциплин в пединституте / К. С. Кальянов. – Ульяновск : УГПИ. – 1979. – 26 с.
4. Квас В. М. Професійна спрямованість навчання фахових дисциплін майбутніх вчителів предметів природничого циклу : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / В. М. Квас. – Черкаси, 2010. – 28 с.
5. Малахов Н. В. Педагогическая направленность вузовской подготовки учителей по специальным дисциплинам / Н. В. Малахов. – Курск : КГПИ. – 1978. – Ч. 2. – 48 с.
6. Моторна Л. В. Професійна спрямованість навчання природничо-наукових дисциплін у підготовці спеціалістів технічного профілю : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л. В. Моторна. – Вінниця, 2011. – 26 с.
7. Слостёнин В. А. [Педагогика : учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. А. Слостёнин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 576 с.](#)

УДК 378.033

Valentyna Samilyk

ORGANISATIONAL GROUNDS OF INTENDING BIOLOGY TEACHERS READINESS FORMING FOR BIODIVERSITY PRESERVING

The article deals with the analysis the organizational approaches to forming the ecological consciousness and readiness for active nature preserving activity. The feasibility of using interactive teaching methods aimed at professional and personal competences of ecocentric content development, strengthening the ethical type of motivating interaction with natural objects was grounded.

Key words: readiness for preserving biodiversity, ecological training, ecological education.

В. І. Самілик

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ДО ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ

У статті подано аналіз організаційних підходів до формування екологічної свідомості та готовності до активної природоохоронної діяльності. Обґрунтовано доцільність використання інтерактивних методів навчання з метою розвитку професійних та особистісних компетенцій екоцентричного змісту, підсилення етичного типу мотивації

взаємодії з природними об'єктами.

Ключові слова: готовність до збереження біорізноманіття, екологічний тренінг, екологічна освіта.

Natural resources are the basis of human life: providing food security, raw materials for constructing houses, making clothes, objects of daily use, and as an energy source. The ecological value of biological diversity is to maintain homeostasis ecosystems at various levels.

The saying "Let us save the nature and it will save us!" is not just an advertising slogan of environmentalists but the essence of sustainable development is to meet the requirements of mankind without endangering future generations. In other words, the strategy of human behavior should be based on the so called rule of "three thirds": a third of the territory to be occupied by protected wildlife; the other third is to be exposed to insufficient economic use with preserving the natural landscape; the third part should be subjected to cultivating, building up etc.

Research activity of teachers, psychologists, environmentalists has been for several decades aimed at developing theoretical and methodological framework of forming the population's subject-subject strategy interaction between the society and nature. This statement is confirmed by numerous scientific papers on the problems of ecopsychology, ecocentric type of consciousness by S. Deryabo, A. Lyovochkina, O. Mameshyna, V. Skrebets', V. Yasvin. The problems of ecological education were investigated in the researches of V. Verbyts'ky, O. Zakhlebny, I. Zverev, I. Suravehina. The analysis of peculiarities of preserving the biodiversity is reflected in the scientific works of I. Yemelyanov, O. Zakorko, H. Kobenyok, B. Murashevs'ky. Forming the ecological outlook is the actual theme of investigations by S. Rudyshyn, A. Kmets', M. Khrolenko.

The aim of the article is defining the peculiarities of forming intending Biology and Ecology teachers' readiness for preserving biodiversity.

The importance of personality's readiness for preserving biodiversity requires additional arguments. This concept is suggested to be seen as an integrative personality phenomenon based on the system of appropriate knowledge, skills and commitment to environmental protection activity, as well as on individual psychological characteristics and outcomes of socialization, the capacity for reflecting and self-control, ability to act properly in the unusual situations.

Analysis of the literature proves that the most effective techniques of adult education belong to interactive teaching methods. The works A. Hreze, S. Deryabo, A. Lyovochkina, O. Mameshyna are focused on the detailed analysis of the methodology and techniques of training activity forms.

We consider it appropriate to build the concept of training sessions with the use of traditional approaches and David Colb's method involving the spiral movement at the appropriate stages: concrete experience, reflective observation, abstract conceptualization and active experimentation.

Organizing cooperation is suggested to be based on principles andragogics, as this learning theory focuses on updating abilities of personality, his/her development and enrichment of intellectual scope, demonstrating own life attitudes. The specifics of adult learning lies in the important role played by possibility of independent learning, joint activities, individual needs, real understanding of existing contradictions, working on person's self improvement, motivation to achieve success, improve volitional qualities.

The result of such work consists in developing all the spheres of personality grounded on ecocentric basis.

Consequently, the use of interactive approaches promotes qualitative changes in all the spheres of personality, commitment to environmental protection is reinforced, understanding the laws of nature is strengthened, environmental pragmatism perception is inferior to aesthetic awareness of the importance and role of cognitive interaction with the objects of nature.

Literature

1. Грезе Е. В. Эколого-психологический тренинг как метод развития экологического сознания / Е. В. Грезе // Теоретичні і прикладні проблеми психології : збірник наукових праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2006. – № 4 (15) – С. 66 – 73.

2. Конвенція про біологічне різноманіття / відп. ред. К. І. Гарадашук. – К. : Стилос, 1997. – 154 с.

3. Рудишин С. Д. Екологічна освіта : методологічні і психологічні аспекти / С. Д. Рудишин // Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю [«Стратегії розвитку екологічної освіти у ХХІ столітті» (м. Миколаїв, 27 – 28 березня 2014 року) / Чорноморський державний університет імені Петра Могили]. – Миколаїв : ФОП Швець, 2014. – С. 199 – 205.

4. Рудишин С. Можливості біосфери і сталий розвиток суспільства: проблеми і перспективи коеволюції / Сергій Рудишин, Марина Хроленко // Біологія і хімія в сучасній школі. – 2014. – № 2. – С. 12 – 16.

5. Мовчан Я. І. Збереження біотичного різноманіття України (методологія, теорія, практика) : дис. доктора біолог. наук : 03.00.16 / Ярослав Іванович Мовчан. – К., 2008. – 536 с.

6. Торн К. Полное руководство по тренингу / К. Торн, Д. Маккей. – М. : «ИНФРА-М», 2002. – С. 13 – 15

УДК 37.018.43:378.4(61)

S.Myslovs'ka

ORGANIZING THE EDUCATIONAL PROCESS OF HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS OF MEDICAL PROFILE USING INFORMATION EDUCATIONAL PORTAL

The article suggests a conceptual approach to using information-communication technologies for organizing educational and upbringing process at higher educational establishments of Ukraine in the conditions of using of educationally-scientific portal of the M.

Pyrohov Vinnytsya National Medical University.

Methodology of using Biological Physics, Medical Equipment and Informatics Department's portal of M. Pyrohov Vinnytsya National Medical University while studying the "Medical informatics" discipline is described.

Key words: information-communication technologies, information-educational portal, distance education, "medical informatics".

С. К. Мисловська

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВНЗ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО ПОРТАЛУ ВНЗ

У статті запропоновано концептуальний підхід до застосування інформаційно-комунікаційних технологій при організації навчально-виховного процесу у ВНЗ України в умовах використання інформаційно-освітнього порталу Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова. Описано методуку використання порталу кафедри біофізики, медичної апаратури та інформатики Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова при вивченні дисципліни «Медична інформатика».

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, інформаційно-освітній портал, дистанційна освіта, «медична інформатика».

Implementation of informatively-communication technologies (ICT) in the Ukraine's educational environment allows to create continuous education system, which provides the possibility for people to update their knowledge throughout life. Unified education system will be replaced variative by content, methods, forms, terms and ways of education the system of multi-level education, combined ICT - electronic informational and educational portals.

The purpose of this article is the substantiation of the theoretical foundations of ICT application (information and education portals) to organization of the educational process in high school.

Realization concept of the availability of the high quality education happens with implementation of ICT in educational activities of higher educational establishments. The organization of the education process to prepare future professionals (medical staff) stipulated to start this research on the creation of multilevel and multifunctional information and education portal of Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University.

Analysis of the main portal pages our University and the Department says about users' possibility to get information about the university departments in different directions and allows students of different specialties to use information which related to any subjects which teaching is provided by department. However, we should note that this information is not enough. We believe that for all disciplines provided by the Department, electronic educational and methodical

complex(EEMC) disciplines, containing electronic educational and methodical guide (EEMG), should be placed on the Department portal.

The main difference EEMC from the traditional educational guide they consider the presence of feedback and the ability to adapt to students' knowledge level and providing it with material in a given volume and consistency.

Detailing the program of "Medical Informatics" discipline and defining the structure EEMC we should try to ensure the relevance of its content. EEMC of "Medical Informatics" discipline should consist of the following sections: methodological materials (abstract, academic program, work program, thematic plan); teaching materials (lectures, practical (laboratory) exercises, electronic textbook, literature, glossary); knowledge control (evaluation criteria, test questions, tests, complex control work); independent work, student works.

Students study "Medical Informatics" discipline in following University's specialties: general medicine, dentistry, pediatrics, medical psychology. Work programs are designed for different areas of specialization are future doctors and have professional orientation.

EEMC of "Medical Informatics" discipline has to resolve following tasks: providing wide and qualitative access to available Pedagogical Software (PS), to information resources of Department's portal; establishment of technical conditions to find and study material stated in simple terms as informational thematic blocks that helps students to get the necessary academic information in full; to stimulate the process of creating innovative PS; educational and methodological support of the educational process and so on.

Consequently, created by means of ICT the informational and educational portal allows to update dynamically educational and methodical resources; to offer students the PS, created by qualified teachers; to apply those teaching techniques that would take into account the cognitive abilities of students.

Our task is to fill soon the informational and educational portal of the Biological Physics, Medical Equipment and Informatics Department of Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University by teaching materials, primarily to create EEMC of "Medical Informatics" discipline.

Literature

1. Ларионов В. В. Видовое информационное поле в инновационной педагогике: состав, структура, свойства и применение в тестировании / В. В. Ларионов // Инновации в образовании. – 2005. – № 1. – С. 55–62.
2. Башинська Т. Проектувальна діяльність – основа вчителя і учнів / Т.Башинська // Початкова школа – 2003. – № 7. – С. 35 – 38.
3. Крилов І. В. Інформаційні технології: теорія і практика / І. В.Крилов – М. : «Центр», 1996. – 156 с.

4. Гуревич Р.С. Організація баз даних у MS Access : навчальний посібник для учнів і студентів нетехнічних навчальних закладів / Р. С.Гуревич, Л. В. Жиліна, М. Ю. Кадемія. – Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2006.– 252 с.
5. Кухаренко В. Дистанційне навчання: Умови застосування. Дистанційний курс. / В. Кухаренко. – Харків : «Торсінг», 2001. – 246 с.
6. Калюжна Т. М. Організаційно-педагогічні умови застосування освітньо-наукового порталу в системі екстернатної підготовки фахівців у технічному університеті : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04. «Теорія і методика професійної освіти» / Т. М. Калюжна. – Київ, 2009. – 183 с.

УДК 377.5:37.02::61

I.Olefirenko

**PROBLEM-BASED LEARNING AS ONE OF THE MOST IMPORTANT
PRECONDITIONS FOR THE EFFECTIVE FORMING PROFESSIONAL COMPETENCE
OF JUNIOR MEDICAL WORKERS**

The article highlights the features of problem-based learning and its importance for forming professional competence of junior medical staff. Using this technique improves mastering theoretical and practical material and improves the quality of their training.

Key words: professional competence, problem teaching, professionally important qualities, junior medical staff.

I. В. Олєфіренко

**ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДНА ІЗ ВАЖЛИВИХ ПЕРЕДУМОВ
ЕФЕКТИВНОГО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МОЛОДШОГО МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА**

У статті висвітлено особливості проблемного навчання та його значення для формування професійної компетентності молодших медичних працівників. Використання запропонованої методики сприяє покращенню засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу та підвищенню якості їх професійної підготовки.

Ключові слова: професійна компетентність, проблемне навчання, професійно важливі якості, молодший медичний працівник.

The role of the modern teacher is to become a director of a learning problem, the organizer of cognitive activity in which the student is the main subject. These requirements are met by the problem of education, whose main purpose is to provide an active attitude of students to master knowledge, intensive development of their activities and individual creativity.

The study analyzes the recent work and publications on this issue, and what specific features of implementing problem-based learning, it was found that there was no complete study and which would characterize the features of the idea of problem-based learning junior medical staff. Accordingly, the purpose is to prove the efficiency of the methods of problem-based learning and

teaching complex conditions of their use in the formation of professionally important qualities of junior medical officer in teaching medical biology in medical colleges.

In materials research described main categories as junior medical staff and indicated their level of development.

In a study of the impact of problem-based learning methods in the study of biology, medical and educational conditions of their application for the formation of professional competence of health professionals involved students II course in "Nursing". To obtain objective results apply a wide range of methods: questionnaires, interviews, self-assessment, testing, long focused monitoring of teaching and learning activities of students, analysis of educational records.

The most significant changes in the application of problem-based learning methods have undergone significant social quality. The number of students with high levels of formation of these properties increased by 15.2% to 23.3%, a satisfactory level showed only 5.0% of medical students.

Significant changes after application problematic methods in teaching medical biology occurred at the level of physiological traits: the number of medical students with a satisfactory level of formation of these properties decreased by 24.7%, while students with high levels increased by 10.2%. In applying the methods of teaching reproductive number of students with a satisfactory level of formation of physiological traits decreased by 13.1%, and a high level rose by 4.6%. The results of the study, the use of problem-based learning enables the development of such physiological quality as critical, system, business thinking, improve logical ways of thinking (analysis, synthesis of causation, the selection of main and secondary, synthesis, evaluation information, comparison classification).

Analysis of the formation of medical students in professional and creative skills after the experiment shows that the group be spread problem where a high level of professional training and creative qualities observed in 17.9% and in the group, which used traditional methods of teaching - 7.2% students. The number of students with a satisfactory level of quality has decreased by 39.2% and 19.6% respectively.

Based on the above, it can be argued that the study results confirm the effectiveness of the proposed methods and problem-based learning complex pedagogical conditions of their use in teaching medical biology in medical college. The use of problem-based learning aimed at training for health care professionals who are highly qualified, well developed sense of duty is humane, compassionate, committed to providing high-quality health care, ready for professional growth, well oriented in the flow of modern medical information capable innovate in medicine - professional and competent medical personnel.

Literature

1. Ашеро́в А. Т. Професійно важливі якості фахівця як складова його проектно́ї культури / А. Т. Ашеро́в, В. І. Шеховцова, Ю. М. Полякова // Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка. Випуск 2, 2010. – С. 127 – 131.
2. Снісар О. А. Ефективність проблемного навчання для формування професійно-важливих якостей медичних спеціалістів / О. А. Снісар // Матеріали всеукраїнської науково-методичної інтернет-конференції, присвяченої дню заснування Черкаського медичного коледжу. – Черкаси, 2014. – С. 102 – 207
3. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. – 486 с.
4. Организационные формы и методы обучения в высшей школе / Н. Д. Никандров // Проблемы педагогики высшей школы. – Л., 1992. – С. 22 – 29
5. Савченко О. П. «Викладач-студент» – суть і особливості процесу спілкування / О. П. Савченко // Наука і освіта : наук.-практ. журн. Півд. наук. центру АПН України. – 2011. – № 4 (Педагогіка). – С. 362 – 364.

УДК 371.016 : 53

S.Menyailov

KNOWLEDGE OF PHYSICS AS A FACTOR OF PUPILS ENVIRONMENTAL EDUCATION

The article discusses methods of promotion of environmental education of pupils in teaching physics. Disclosure by a teacher of relationships of the physics laws with the environment allows pupils to feel the harmony of the world and use natural reserves of the country with maximum efficiency in the future and realize the limitations to economic activity imposed by the physics laws in order to the development of the country continues without losses for future generations.

Key words: environmental education, environmental crisis, entropy, the laws of physics, synergetics, sustainable development.

С. М. Мєняйлов

ЗНАННЯ ФІЗИКИ ЯК ЧИННИК ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ

У статті розглянуто методи сприяння екологічному вихованню учнів під час навчання фізики. Розкриття вчителем взаємозв'язків законів фізики з навколишньою реальністю дає можливість учням відчувати гармонію навколишнього світу і в майбутньому використовувати природні резерви країни з максимальною ефективністю та усвідомити обмеження, які накладають закони фізики на економічну діяльність, щоб розвиток країни відбувався без шкоди для майбутніх поколінь.

Ключові слова: екологічне виховання, екологічна криза, ентропія, закони фізики, синергетика, сталий розвиток.

Literature

1. Концепція екологічної освіти України // Екологія і ресурси: зб. наук. праць. – 2002. – № 4. – С. 5 – 25.
2. «What Is Life?» Erwin Schrodinger First published 1944 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://whatislife.stanford.edu/LoCo_files/What-is-Life.pdf – Загол. з екрану

3. Николис Г., Пригожин И. Познание сложного / Г. Николис, И. Пригожин. – М. : «Мир», 1990. – 856 с.
4. Захлебный А. Н. Школа и проблемы охраны природы. / А. Н. Захлебный. – М. : Педагогика, 1981. – 184 с.
5. Глуханюк В. М. Формування теоретичного рівня екологічної свідомості майбутніх учителів технологій / В. М. Глуханюк // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Серія педагогічна. – Кам'янець-Подільський : К-ПДУ, 2013. – Вип. 19. – С. 270 – 272.
6. Маршицька В. В. Сутнісні характеристики екологічної компетентності учнів початкової школи / В. В. Маршицька // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. праць. – Київ, 2005. – Кн. 2. – Вип. 8. – С. 20 – 24.
7. Олійник Н. Ю. Формування екологічної компетентності студентів гідрометеорологічного технікуму в процесі навчання інформаційних технологій : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю : 13.00.02 – теорія та методика навчання з технічних дисциплін / Наталія Юрїївна Олійник. – Харків, 2005. – 20 с.
8. Андреев А. М. Розв'язування фізичних задач з основ енергозбереження як метод поглибленого вивчення термодинаміки у фізико-математичних класах / А. М. Андреев // Вісник Чернігів. нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Пед. науки. – 2012. – Вип. 99. – С. 3 – 7.
9. Суховірська Л. П., Садовий М. І. Формування уявлень еволюційно-синергетичної картини світу в учнів середніх навчальних закладів у процесі вивчення фізики / Л. П. Суховірська, М. І. Садовий // Вісник Чернігів. нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Пед. науки. – 2012. – Вип. 99. – С. 121 – 125.
10. Меньяйлов С. М., Максимов С. Л., Рудницька Ж. О., Сліпухіна І. А. Проблема детермінізму при навчанні фізики у вищій школі / С. М. Меньяйлов, С. Л. Максимов, Ж. О. Рудницька, І. А. Сліпухіна // Вісник Чернігів. нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Пед. науки. – 2013. – Вип. 109. – С. 208 – 210.

УДК 372.881.161.2'35

V. Vityuk, L. Tarasyuk

SPELLING LITERACY AS THE INDICATOR OF PRIMARY SCHOOL PUPILS WRITTEN SPEECH LEVEL

The article deals with the spelling literacy as an indicator of the level of written speech in junior schoolchildren and as one of the components of communicative competence in elementary primary school. The authors of the article foresee solving of the given problem by performing the system of spelling and grammar exercises and tasks of comprehensive character which promote the development of spelling vigilance, memory, creative thinking, excite interest in learning orthography, help teacher to stimulate pupils' written work in all its complexity.

Key words: spelling and grammar, orthogram, orthographic literacy, communicative competence, reproductive, productive, constructive, creative exercises and tasks.

ОРФОГРАФІЧНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК ПОКАЗНИК РІВНЯ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті розглянуто орфографічну грамотність як показник рівня писемного мовлення у молодших школярів та як одну зі складових комунікативної компетентності у початковій загальній освіті. Автор статті передбачає розв'язання окресленої проблеми шляхом виконання системи правописних вправ і завдань комплексного характеру, які сприяють розвитку правописної пильності, пам'яті, творчого мислення, збуджують інтерес до навчання орфографії, допомагають учителю стимулювати письмову творчість учнів у всій її складності.

Ключові слова: правопис, орфограма, орфографічна грамотність, комунікативна компетентність, репродуктивні, продуктивні, конструктивні, творчі вправи і завдання.

The article deals with the topical problem of orthographic literacy forming at the elementary primary school. The latest researches and publications which had started to solve this problem were analyzed in the work.

The authors of the article consider that system of spelling and grammar exercises and tasks of comprehensive character is one of the ways of forming communicative abilities of junior schoolchildren to use the language in specific situations of communication correctly and advisable. These exercises which promote the development of spelling vigilance, memory, creative thinking, excite interest in learning orthography, help teacher to stimulate pupils' written work in all its complexity.

The concept of system which had been formulated in the academic dictionary and by such famous linguodidactors as S. Chavdarov, T. Ladyzhens'ka, L. Rozhylo, I. Khomiak was analyzed in the research. The terms "task" and "exercises" were delimited.

The authors developed a system of exercises and tasks in orthography in the process of working at coherent utterances. The essence of the method consists in the systematic inclusion of junior schoolchildren to active forms of academic activities by performing reproductive, productive, constructive, creative exercises and tasks, work at mistakes.

Reproductive exercises are intended to detect and recognize the orthogram for graphical expression, for the place of orthogram. It's necessary to plan exercises in the defined methods of sequence in order to develop skills to "see" orthograms. These sequence consists in the following: a) exercises in orthogram recognition during visual perception of the text; b) exercises in orthogram recognition during the text perception within hearing; c) exercises for writing texts with the orthograms omission.

Productive exercises foresee the substantiation of spellings using the learned orthographic

rules, the correct spelling of words with the learned orthograms. Inability to apply the rules in writing is among the reasons of the spelling error emergence. To use the rule in practice “means to think, creating opinions about application or non-application of the general rule in a particular case, recognize orthograms and qualify them grammatically”. The main types of productive exercises are: textual, difficult cribbing; exercises after a model; selective dictation, research-recovery.

Performing constructive exercises, pupils compare the learned linguistic phenomena under the terms of the choice of the correct writings; choose their own examples to the learned orthograms; find spelling mistakes (in their own and someone else's work); look for information concerning the spelling of words in spelling, defining dictionaries. These are the exercises for selection of synonyms (antonyms), for distinguishing the meanings of words, for selection of words according to the certain semantic and spelling features, spelling editing, modeling and synthetic construction.

Creative exercises and tasks are aimed at writing of the coherent utterances in a certain style depending on the type of speech, observing the rules of spelling. These are accounts in one's own words, compositions, texts of the official-business character.

The accounts in one's own words help to master such kinds of speech activity as hearing and reading, produce skills of reproduction of the content of utterance, creation of the own text on the basis of the original, help teacher to check the quality of the material which had been learned by the disciples.

Compositions-diminutives are the first link in writing of compositions complicated by spelling tasks. Pupils also learn to compose texts of the official-business character: greetings, invitations, writing a letter to a friend.

Work at mistakes is one of the main types of exercises. High knowledge of spelling shouldn't be attained without a thorough analysis of errors which are committed by pupils.

The authors of the article summarized their research in the conclusions emphasizing that at the lessons of the Ukrainian language the elementary school teachers need to pay more time to spelling exercises and tasks which promote the development of abilities and skills to create coherent utterances. These are precisely the tasks which develop the pupils' written speech and form the communicative competence.

Literature

1. Бардаш М. В. Навчання орфографії у восьмирічній школі : посібник для вчителів української мови 5 – 8 класів та студентів філологічних факультетів педінститутів / М. В. Бардаш. – К. : Рад. школа, 1966. – 134 с.
2. Вашуленко М. С. Навчальна програма з української мови. 1 – 4 класи загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою [Електронний ресурс] / М. С. Вашуленко,

К. І. Пономарьова, О. Ю. Прищепа, В. О. Мартиненко, С. О. Караман, Н. І. Лунько. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/index/php/ua/diyalnist/osvita/doshkilna-ta-zagalna-serednya/za-galna-serednya-osvita/149-diyalnist/osvita/doshkilna-ta-zagalna-serednya/zagalna-osvita/6225>.

3. Кочан І. М. Словник-довідник з методики викладання української мови / І. М. Кочан, Н. М. Захлюпана. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2005. – 306 с.

4. Методика викладання української мови в школі / За ред. С. Х. Чавдарова, В. І. Масальського. – К. : Рад. школа, 1962. – 372 с.

5. Методика викладання української мови в середній школі : навчальний посібник. / І. С. Олійник, В. К. Іваненко, Л. П. Рожило, О. С. Скорик ; за ред. І. С. Олійника. – 2-ге вид. – К. : Вища школа, 1989. – 437 с.

6. Методика развития речи на уроках русского языка : книга для учителя / под ред. Т. А. Ладыженской. – М. : Просвещение, 1991. – 240 с.

7. Словник української мови: в 11 т.; Т. 9. – К. : Наукова думка, 1978. – 916с.

8. Хом'як І. М. Лінгво-методичні засади навчання орфографії української мови в основній школі : дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : 13.00.02. «Теорія та методика навчання (українська мова)» / Іван Миколайович Хом'як. – К., 2002.

9. Шевцова Л. С. Ситуативні завдання як засіб розвитку зв'язного мовлення учнів (5-7 класи) : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.02. «Теорія та методика навчання (українська мова)» / Лариса Станіславівна Шевцова. – К., 2002. – 244 с.

УДК 378:007

O. Blahosmyslov, S. Marchenko

COMPUTER TECHNOLOGIES APPLYING IN INTENDING TECHNOLOGY TEACHERS TRAINING

The didactic means of informative communication technologies which can be used by the teachers of Technology are considered in the article.

Problems aroused before informatization of higher education are focused in the research.

Based on the analysis of the curriculum and programs of higher educational institution the components influencing the effectiveness in the future teachers of Technology professional training using computer technology are identified.

The necessity of introducing into Technology teachers training using computer technologies in their future professional activity is grounded.

Key words: computer technologies, Technology teachers, informatization of higher education.

O. С.Благосмыслов, С. С. Марченко

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті проаналізовано дидактичні можливості, що надають комп'ютерні технології для вчителя технологій. Виявлено компоненти, які впливають на ефективність професійної підготовки майбутнього вчителя до використання комп'ютерних технологій.

Доведено необхідність упровадження підготовки майбутніх учителів технологій до використання комп'ютерних технологій у майбутній професійній діяльності.

Ключові слова: комп'ютерні технології, вчитель технологій, інформатизація вищої освіти.

Literature

1. Жалдак М. І. Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання математики, фізики, інформатики : посібник для вчителів / М. І. Жалдак, В. В. Лапінський, М. І. Шут. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 182 с.
2. Рейзенкінд Т. Комп'ютерне навчання в професійній підготовці вчителя музики / Т. Рейзенкінд // Рідна школа. – 2003. – № 3. – С. 56 – 58.
3. Христіанінов О. М. Концептуальні підходи до створення і застосування комп'ютерних презентацій навчального призначення / О. М. Христіанінов // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2006. – № 2. – С. 59 – 69.
4. Чайковська О. Використання мультимедійних технологій в мистецькій освіті / О. Чайковська // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2004. – № 2. – С. 19 – 20.

УДК 61:378

N. Lobach

TECHNOLOGY OF FORMING INTENDING DOCTORS INFORMATION-ANALYTICAL COMPETENCE IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF MEDICAL EDUCATIONAL ESTABLISHMENT

The article considers the content of the concept «educational technology»; the structural components of the technology of forming information and analytical competence of intending doctors are defined.

Key words: information and analytical competence, educational technology, intending doctor.

Н.В. Лобач

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВИЩОГО МЕДИЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У статті розглядається зміст поняття «педагогічна технологія», визначені структурні компоненти технології формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх лікарів.

Ключові слова: інформаційно-аналітична компетентність, педагогічна технологія, майбутній лікар.

Reform of higher education in Ukraine requires a deep comprehension, scientific experience for the decision of problems of prospect of development of professional preparation of future doctors. In this connection there is a necessity of introduction fundamentally of the new ways in development of technologies of studies.

Leaning on works of local and foreign researchers and having regard to the specific of our research we can define that pedagogical technology of forming of information and analytical competence of future doctors – it the model of joint activity of teacher and student, that determines totality of methods, forms, receptions and facilities that are purposefully used for forming of information and analytical abilities in the process of professional preparation of future doctors by the increase of efficiency of educational process due to its maximum.

During planning of pedagogical technology we must take in to account that the structure of it is invariant and must contain three base blocks: content and target-oriented unit, operational and technological, result-adjustment.

Leading methodological approaches are fixed in basis of this technology, (competency, student-oriented, systems, environmental) and principles (consistency and sequence problematic, feedback, activity and independence, fullness, open educational environment).

Success of realization of technology with an education al process is determined by pedagogical terms:

- it is creation of positive motivation for future doctors to the receipt of additional knowledge;
- it is the use of active forms, methods of studies, newest facilities, introduction of the personality-orientated approach that promotes forming of information and analytical competence of future doctors;
- it is the stage-by-stage plugging of medical students in self-educational information and analytical work;
- it is creation of open educational environment.

The table of contents of technology of forming of information and analytical competence folds the integral system: for the first answers the general requirements of preparation of modern specialist, for the second assists the purposeful forming of information and analytical competence.

During development of technology the certain sequence of the stages of practical preparation of students was realized. Every stage prepares the student of corresponding level of readiness to implementation of information and analytical activity and forms the appropriate component of information and analytical competence (value-motivational, cognitive and analytical, activity and technology, evaluative, reflective).

In quality of criteria of forming of information and analytical competence we distinguish the following: motivational, cognitive, active, reflexive. The presence of these criteria determines the level of formed of information and analytical competence for future doctors (low, adequate, high).

Thus, technology of forming of information and analytical competence of future doctors in

the educational environment of higher medical educational establishment contribute to efficient preparation of competent specialists as personal success of each student is determined by how it will be adapted prepared to perform information-processing activities.

Literature

1. Зеер Э. Ф. Психолого-педагогическое обеспечение подготовки ремесленников-предпринимателей [Текст] / Э. Ф. Зеер, В. П. Воденикова, И. П. Доронин и др. – Екатеринбург : Урал. Гос. проф. – пед. Ун-т, 2001. – 233с.
2. Коняхина Ю. С. Проектирование и реализация технологии закрепления профессионального выбора будущих специалистов социальной работы : дис. ... канд. пед. Наук : 13.00.08 / Ю. С. Коняхина. – Тольятти, 2012. – 158 с.
3. Качалова Л. П. Педагогическая технология формирования риторической компетенции будущего учителя / Л. П. Качалова // Известия Уральского государственного университета. Сер. 1, Проблемы образования, науки и культуры. – 2009. – N 3 (67). – С. 52-56.
4. Лихачев Б.Т. Введение в теорию и историю воспитательных ценностей (теоретико-исторический анализ воспитательных ценностей) / Б. Т. Лихачев. – Самара : СИУ, 1997. – 84 с.
5. Монахов В. М. Технологические основы проектирования и конструирования учебного процесса / В. М. Монахов. – Волгоград : Перемена, 1995. – 152 с.
6. Пионова Р. С. Педагогика высшей школы : Учеб. пособие / Р. С. Пионова. – Минск.: Университетское, 2002. – 256 с.
7. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии / Г. К. Селевко. – М. : Нар. образование, 1998. – 256 с.

УДК 378.4 (73) : 81

N. O. Podolyanska

PECULIARITIES OF THE FOREIGN LANGUAGES LEARNING AT SCHOOLS OF THE USA

The article deals with the historical conditions of foreign language education development at US schools from the middle of the 20th to the beginning of the 21st century. The author observes the main recommendations by the President's Commission on Foreign Languages and International Studies given to educational establishments of different levels and aiming at improving the quality of learning foreign languages in the education system of the United States. This article also analyzes the US National Standards for Foreign Language Education. The author focuses on a review of the main types of school curricula on foreign languages and the analysis of their effectiveness.

Key words: foreign language learning, critical language, national standard, FLES, school curriculum, foreign language immersion.

Н. О. Подолянська

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ШКОЛАХ США

У статті розглядаються історичні умови розвитку іношомовної освіти у школах США середини ХХ – початку ХХІ століття. Зроблено огляд основних рекомендацій Президентської комісії з іноземних мов і міжнародної освіти щодо поліпшення якості вивчення іноземних мов у системі освіти Сполучених Штатів Америки. У статті аналізуються Державні стандарти з іношомовної освіти у США. Автор акцентує увагу на огляді основних видів шкільних навчальних програм з іноземних мов і аналізі рівня їхньої ефективності.

Ключові слова: іношомовна освіта, іноземна мова, критичні мови, державні стандарти, іношомовне занурення.

At the end of the 20th century the US President's commissions, politicians and educators expressed concern about the low level of Americans' competence in foreign languages (FL). They admitted that the United States language policy had many drawbacks, so Americans weren't just interested in foreign languages learning (FLL). Only 9 percent of US citizens could speak a foreign language in comparison with 44 percent of Europeans.

In 1979 the President's Commission on Foreign Language and International Studies concluded that the US incompetence in foreign languages at all educational levels was scandalous. The Commission developed a list of 65 recommendations aimed at reforming of the foreign language education system.

In general, the process of foreign language teaching and learning at US schools from the middle of the 20th till the beginning of the 21st century can be divided into several main periods depending on the political climate and educational philosophy of a certain historical period of the USA development. During the World War II, the Americans appeared to be almost unable to speak languages other than English, and it was difficult to wage war on several fronts. As American society felt the importance in foreign language learning, a new FLL methodology was developed. In the late 1960s – early 1970s foreign language teaching methodology underwent significant difficulties. Many universities in the USA abolished compulsory entrance examination in a foreign language, the number of foreign languages that were taught at high school reduced dramatically. FLL programs at elementary school actually disappeared. The periods from late 1970s to early 1980s and from 1990s till nowadays are characterized by the revival of interest in FLL educational programs.

An important fact is that depending on some historical events different languages were popular in the USA at different time. Sponsored by the US Department of Education and the National Endowment for the Humanities, the National Standards for Foreign Languages Education were developed and first published in 1996.

The main types of FLL programs at school are FLES, FLEX and language immersion. FLES – the Foreign Language in the Elementary Schools – is a kind of programs according to which FLL

begins from the first grade of elementary school and continues throughout schooling. FLEX – Foreign Language Exploratory or Experience – is usually for the last year elementary school pupils or for middle-school children. Most of the programs of this type are short-term and are established in those school districts that are unable to fund intensive FLL programs. According to FLEX students have an opportunity to learn two or more foreign languages at the basic level in a relatively short period of time, often less than a year. «Language immersion» programs are comparatively rare. Less than five percent of schools in the United States have established this type of FLL programs. In some regions full or partial foreign language immersion programs are introduced at specialized school. Educational programs of immersion in two languages are mainly established in the states with a high concentration of students belonging to ethnic minorities, as in New York, California and Massachusetts.

«Foreign language» is a selective subject at many middle and high schools. Most students choose Spanish, French and German; less popular are Japanese, Chinese, Russian, Latin and Greek. Since the end of the 20th century when the examination in a foreign language became a compulsory requirement for bachelor's degree courses, intensive foreign language programs have gained popularity at most high schools, colleges and universities.

Thus, Language education of the USA is a complicated phenomenon, dependent on many political, economic, cultural, sociolinguistic and other factors. Though the main priority of the US language policy and language education has always been English learning by all the US citizens, regardless of their ethnicity, many American politicians and academics of the late 20th century understood that FLL is closely connected not only with linguistic competence, correct understanding and respect for other cultures but also with the general level of mental development of an individual; this understanding and the following reforms have positively impacted the development of foreign language education in the USA at the beginning of the 21st century.

Literature

1. Will Americans Really Learn Chinese? [Электронный ресурс] / [ed. by K. Roberts, T. Tang, S. Ellingwood, F. Zhang] // New York Times Room for Debate: Running Commentary on the News. – 2010. – February 7. – Режим доступа: <http://roomfordebate.blogs.nytimes.com/2010/02/07/will-americans-really-learn-chinese/>
2. Panetta L. E. Foreign Language Education: If «Scandalous» In The 20th Century, What Will It Be In The 21st Century? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://stanford.edu/dept/lc/language/about/conferencepapers/panettapaper.pdf>
3. National Defense Education Act [Электронный ресурс] / The Columbia Electronic Encyclopedia, 6th ed. – Columbia University Press, 2012. – Режим доступа: <http://www.infoplease.com/encyclopedia/society/national-defense-education-act.html#ixzz2VuWD2cvn>

4. Unger H. Encyclopedia of American education / Harlow Unger. – Facts on File: New York, 2007. – 1370 p.
5. Зіноватна О. М. Мовна освіта в США в контексті мовної ситуації та мовної політики / О. М. Зіноватна // Вісник Житомирського державного імені Івана Франка університету . – 2010. – Вип. 53. – С. 158 – 163.
6. Standards for Foreign Language Learning: Preparing for the 21st Century [Електронний ресурс] // New York: The National Standards in Foreign Language Education Project, 1996. – Режим доступу: http://www.actfl.org/sites/default/files/pdfs/public/StandardsforFLLexecsumm_rev.pdf
7. Big Learning: Inspiring Curiosity for over 35 Years [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mccpta-epi.org/>
8. Encyclopedia of Education / [ed. by J. Guthrie]. – USA: Macmillan Reference Library, 2003. – 3357 p.

УДК 374.7

Буянов Павел

ANDRAGOGICAL ASPECTS OF TEACHING PEOPLE REQUIRING SOCIAL ASSISTANCE

At the turn of the XX - XXI century is especially important adult education, the need for which is due to the dynamics of social change, changes in the content and nature of work and social activities of people, increased leisure time and opportunities for its management, labor market demand.

Now it is important to use the results of andragogics that examining adult education integrates knowledge of other scientific fields.

Key words: andragogics, social assistance, unemployed, workers, soldiers, the disabled, prisoners.

П.Г. Буянов

АНДРАГОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ

У статті визначена важливість використання результатів розвитку андрагогіки у процесі навчання людей, які потребують соціальної допомоги, в умовах динамічних соціальних перетворень і швидкозмінних життєвих ситуаціях.

Ключові слова: андрагогіка, соціальна допомога, безробітні, мігранти, військовослужбовці, інваліди, засуджені.

At the turn of the XX - XXI century is especially important adult education, the need for which is due to the dynamics of social change, changes in the content and nature of work and social

activities of people, increased leisure time and opportunities for its management, labor market demand.

Now it is important to use the results of andragogics that examining adult education integrates knowledge of other scientific fields.

Construction and improvement of education groups, which can not at all live productive social life because of physical limitations, mental retardation, adverse coincidence of circumstances, material needs, lack of qualification, etc., provides a comprehensive study of these groups with the realities of today and teaching experience.

Success in adult learning is largely dependent on how it is oriented towards the educational performance of the order of different populations and how learning occurs when mastering certain knowledge, mastery of different abilities and skills, the conditions for value-role self-determination in key social roles. This leads to a search of organizational forms and methods appropriate goals of educating people in need of social assistance.

It is necessary to take into account certain features of the reduced group of citizens, including: psychological (self conscious participation in education), physiological (fatigue and the need to restore power), lack of financial resources, lack of time, the impact of domestic factors and so on.

So, while organizing training adults who need special assistance, must be based on the main provisions andragogics.

Literature

1. Ключарев Г. Непрерывное образование в трансформирующемся российском обществе / Г. Ключарев, Е. Огарев. – М. : Росспэн, 2002. – 197 с.
2. Криницька Л. Взаємодія професійно-технічних навчальних закладів і служб зайнятості в організації підготовки незайнятого населення / Л. Криницька // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2002. – № 2. – С. 81 – 90.
3. Лук'янова, Л. Б. Освіта дорослих як соціокультурний інститут / Лариса Лук'янова // Ksztaczenie zawodowe: pedagogika i psychologia = Професійна освіта : педагогіка і психологія : пол.-укр., укр.-пол. щорічник / за ред. Тадеуша Левовицького, Ірини Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. - Ченстохова ; Київ, 2010. - [Вип.] XII. - С. 207 – 214.
4. Практическая андрагогика : метод. пособие. Книга 1. Современные адаптивные системы и технологии образования взрослых / Под ред. В. И. Подобеда, А. Е. Марона. – СПб. : ГНУ «ИОВ РАО», 2003. – 406 с.

5. Сігаєва, Л. Є. Освіта дорослих для проблемних груп населення / Л. Є. Сігаєва // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. : Пед. науки / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. - Черкаси, 2010. - Вип. 183, ч. 1. - С. 133 - 141.

6. Шкатова Л. А. Массовые форму просвещения пожилых / Л. А. Шкатова, В. С. Сапрыкина // Образование взрослых для новой России : материалы международной конференции, г. Москва, 21 – 22 мая 2004 г. / Сост. О. В. Агапова, Г. Н. Лобанова. – СПб.: Тускарора, 2004. – С. 173 – 175.

CONTENTS

Biryuk Lyudmyla PSYCHOLOGICAL GROUNDS OF FORMING INTENDING PRIMARY SCHOOL TEACHERS COMMUNICATIVE COMPETENCE	5
Kolesnik I. LOGICAL AND EPISTEMOLOGICAL APPROACH IN EDUCATION AND PRINCIPLES OF ITS IMPLEMENTATION.....	6
Boichenko M.A. ACTIVITIES OF THE EUROPEAN TALENT SUPPORT NETWORK: PROCEDURAL ASPECT.....	8
Voznyuk V. V. THE INNOVATIVE POTENTIAL OF EXTENDED SCHOOLS OF GREAT BRITAIN AND POSSIBILITIES FOR ITS IMPLEMENTATION IN UKRAINIAN REALITIES.	9
Shapovalova O.V. PECULIARITIES OF THE INSTITUTIONAL REGULATION OF THE EDUCATIONAL SERVICES QUALITY MANAGEMENT PROCESS.....	11
Zayika O. INTENDING TEACHERS ARTISTIC AND CREATIVE ABILITIES.....	12
Grechanyk N. SYSTEMATIC IN THE METHODOLOGICAL TRAINING OF FUTURE MUSIC TEACHERS TO CREATIVE SELF-REALIZATION IN THE PROCESS OF LEARNING OF CONDUCTOR-CHORAL BRANCHES OF SCIENCE.....	14
Loza Tatiana SOCIAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT OF FOSTER PARENTS FOR PREPARING OLDER TEENS TO INDEPENDENT LIFE IN FAMILY-TYPE HOMES.....	16
Marieieva Tatiana MOTIVATIONAL READINESS OF FUTURE EDUCATOR OF PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS TO CREATING OF A POSITIVE PROFESSIONAL IMAGE.....	18
Danylchenko I. G. THE ORGANIZATION OF THE DIALOGIC INTERACTION IN THE PROCESS OF THE FUTURE PRESCHOOL TEACHERS' PROFESSIONAL TRAINING.....	20
Yefimova V. M. PROPAEDEUTIC PHASE OF FUTURE SCIENCE TEACHERS' TRAINING FOR HEALTH PROTECTING ACTIVITIES.....	22
Drozhik L. V. INTEGRATIVE AND INTERDISCIPLINARY APPROACH TO ECOLOGICAL VALUOLOGIZATION OF A CONTENT OF BIOLOGICAL COURSES.....	24
Khlon N. V. PROFESSIONAL AIMING OF THE COURSE "FUNDAMENTALS OF NATURAL HISTORY: THE EARTH SCIENCE" AT THE PEDAGOGICAL UNIVERSITY.....	27
Samilyk Valentyna ORGANISATIONAL GROUNDS OF INTENDING BIOLOGY TEACHERS READINESS.....	29
Myslovska S. K. EDUCATIONAL PROCESS OF HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS MEDICAL PROFILE USING INFORMATION EDUCATIONAL PORTAL.....	31
Olefrenko I. V. PROBLEM-BASED LEARNING AS ONE OF THE MOST IMPORTANT PRECONDITIONS FOR THE EFFECTIVE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF JUNIOR MEDICAL WORKERS.....	34

Mieniailov S. M. KNOWLEDGE OF PHYSICS AS A FACTOR OF ENVIRONMENTAL EDUCATION OF PUPILS.....	36
Vityuk V., Tarasyuk L. SPELLING LITERACY AS THE INDICATOR OF PRIMARY SCHOOL PUPILS WRITTEN SPEECH LEVEL.....	37
Blagosmyslov O. S., Marchenko S. S. COMPUTER TECHNOLOGIES APPLYING IN FUTURE TEACHERS OF TECHNOLOGY TRAINING.....	40
Lobach N. TECHNOLOGY OF FORMING INTENDING DOCTORS INFORMATION-ANALYTICAL COMPETENCE IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF MEDICAL EDUCATIONAL ESTABLISHMENT.....	41
Podolyanska N. O. PECULIARITIES OF THE FOREIGN LANGUAGES LEARNING AT SCHOOLS OF THE USA.....	43
Buyanov Pavel ANDRAGOGICAL ASPECTS OF TEACHING PEOPLE REQUIRING SOCIAL ASSISTANCE.....	46

ЗМІСТ

Бірюк Л. Я. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	5
Колесник І. О. ЛОГІКО-ГНОСЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ВИХОВАННІ ТА ПРИНЦИПИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ.....	6
Бойченко М. А. ДІЯЛЬНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МЕРЕЖІ ПІДТРИМКИ ТАЛАНТУ: ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	8
Вознюк В. В. ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗШИРЕНИХ ШКІЛ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ.....	9
Шаповалова О. В. ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУЦІЙНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ.....	11
Зайка О. Я. МЕТОДИ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	12
Гречаник Н. І. СИСТЕМНІСТЬ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ ДО ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВИХ ДИСЦИПЛІН.....	14
Лоза Т. В. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА БАТЬКІВ-ВИХОВАТЕЛІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТАРШИХ ПІДЛІТКІВ ДО САМОСТІЙНОГО ЖИТТЯ В УМОВАХ ДБСТ....	16
Марєєва Т. В. МОТИВАЦІЙНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ.....	18
Данильченко І. Г. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІАЛОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ	20
Єфімова В. М. ПРОПЕДЕВТИЧНИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	22
Дрожик Л. В. ІНТЕГРАТИВНИЙ ТА МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХОДИ ДО ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЗАЦІЇ ЗМІСТУ БІОЛОГІЧНИХ КУРСІВ.....	24
Хлонь Н. В. ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ КУРСУ «ОСНОВИ ПРИРОДОЗНАВСТВА: ЗЕМЛЕЗНАВСТВО» В ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	27
Самілик В. І. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ДО ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ.....	29
Мисловська С. К. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВНЗ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО ПОРТАЛУ ВНЗ.....	31
Олефіренко І. В. ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДНА ІЗ ВАЖЛИВИХ ПЕРЕДУМОВ ЕФЕКТИВНОГО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШОГО	

МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА.....	34
Меняйлов С. М. ЗНАННЯ ФІЗИКИ ЯК ЧИННИК ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ.....	36
Вітюк В. В. , Тарасюк Л. С. ОРФОГРАФІЧНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК ПОКАЗНИК РІВНЯ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	37
Благосмислов О. С. , Марченко С. С. ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	40
Лобач Н.В. ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВИЩОГО МЕДИЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	41
Подолянська Н. О. ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ШКОЛАХ США.....	43
Буянов П.Г. АНДРАГОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ.....	46

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

- Бірюк Л. Я.** — доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки і психології початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.....
- Благосмислов О. С.** — кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки і методики технологічної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
- Бойченко М. А.** — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.
- Буянов П. Г.** — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технічних дисциплін Бердянського державного педагогічного університету.
- Вітюк В. В.** — кандидат педагогічних наук, викладач кафедри філології та методики початкової освіти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк.
- Вознюк В.В.** — аспірант кафедри педагогіки Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.
- Гречаник Н. І.** — кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки і психології початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
- Данильченко І.Г.** — кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
- Дрожик Л. В.** — здобувач кафедри теорії та методики професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С.Сковороди.
- Єфімова В. М.** — доктор педагогічних наук, кандидат біологічних наук, доцент Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, м. Сімферополь.
- Зайка О. Я.** — кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
- Колесник І.О.** — кандидат педагогічних наук, доцент, докторант Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди.
- Лобач Н. В.** — викладач кафедри медичної інформатики, медичної і біологічної фізики ВДНЗУ "Українська медична стоматологічна академія", здобувач кафедри хімії та методики викладання хімії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.
- Лоза Т.В.** — здобувач кафедри соціальної педагогіки за спеціальністю Луганський національний університет ім. Т. Шевченка.
- Марєєва Т.В.** — аспірантка кафедри дошкільної педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
- Марченко С. С.** — кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки і методики технологічної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;
- Мєняйлов С. М.** — кандидат педагогічних наук, доцент Національного авіаційного університету, м. Київ.

- Мисловська С. К.** — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри біофізики, медичної апаратури та інформатики Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова.
- Олефіренко І. В.** — аспірантка кафедри теорії і методики викладання природничих дисциплін факультету природничої і фізико-математичної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
- Подольська Н. О.** — аспірант кафедри педагогіки вищої школи і освітнього менеджменту НН інституту педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.
- Самілик В. І.** — асистент кафедри теорії і методики викладання природничих дисциплін факультету природничої і фізико-математичної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
- Тарасюк Л. С.** — студентка 4 курсу спеціальності «Початкова освіта» Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк.
- Хлонь Н. В.** — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики викладання природничих дисциплін Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
- Шаповалова О. В.** — методист НН ІФК, викладач кафедри туризмознавства, спортивно-гуманітарних дисциплін та економіки Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

